



<https://ssoss.ui.ac.ir/?lang=en>

Strategic Research on Social Problems in Iran

E-ISSN: 2645-7539

Vol. 11, Issue 4, No.39, Winter 2023, pp. 97-122

Received: 04.03.2023 Accepted: 19.06.2023

Research Paper

Phenomenological Exploration of Sexuality Experienced by Females Left Behind during Their Husbands' Migration in Lar City

Fatemeh Nowrouzi

Ph.D. Student of Sociology, Department of Sociology, Faculty of Literature and Humanities, Yasouj University, Yasouj, Iran
fatemehnowrouzi@pnu.ac.ir

Arman Heidari* 

Assistant Professor, Department of Sociology, Faculty of Literature and Humanities, Yasouj University, Yasouj, Iran
Alheidari2011@yu.ac.ir

Maryam Mokhtari

Associate Professor, Department of Sociology, Faculty of Literature and Humanities, Yasouj University, Yasouj, Iran
Mmokhtari@yu.ac.ir

Introduction

Sexual needs are regulated and routinized as one of the most important biological-instinctive needs in the fabric of social-cultural networks. In Iran, one of the most customary and legitimate channels to satisfy such biological needs is family formation via marriage. New industrial developments and long-term geographical-demographic mobilities resulting from them have provided the basis for a group of women, who are left behind due to their husbands' migration for a long time. Thus, they are forced to live away from their husbands in their hometowns for a long period of time (a period of 6 months or more than a year). Although these women's qualities of life can be explored in several dimensions, their sexuality concerns and experiences are of the most important and relatively unknown issues. Explicating their experiences of extra-marital sexual relations in the Iranian society where the bond of marriage is considered sacred and customary based on Sharia and the governing legal system has double importance since these experiences can lead to severe individual, social, and legal consequences. Sexual desire is defined as the sum of forces that move us towards a sexual behavior or away from it. The present research aimed to analyze sexual desire perception of a group of women, who were left behind due to their husbands' migration, in the city of Lar. Lar City is located in the south of Fars Province and Lari men migrate to the Persian Gulf countries in order to find a job. With their international migration, their wives, who are left for a time, encounter many problems and challenges, including sexual issues. Due to sensitivity to this subject, researching on which is a taboo in Iran, a qualitative research, particularly a phenomenological study, was recognized to be suitable for exploring these women's perceptions and lived experiences of sexuality. Based on the research logic, the main questions formulated were as follows: How do the Lari women left behind due to their husbands' migration understand their sexual needs? How do their sexual needs are regulated and managed, while their husbands are present or absent? What are their most important concerns regarding their sexual needs and affairs? What are their self-perceptions and self-experiences of others' sexual practices?

Materials & Methods

Due to the importance and extreme sensitivity of the issue, the lived experiences of sexuality of 14 women, who had been left behind because of their husbands' migration in Lar City, were studied phenomenologically in this essay. The participants were chosen based on a non-probable and targeted sampling method. In addition, to understand the experiences and perceptions of the women with different

characteristics, the criterion of maximum diversity was considered in the selection of samples. The diverse criteria included age, duration of husband's presence and absence, participant's level of education, number of children, etc. The interviewees and data were linked via a kind of zigzagging and non-linear analysis. Before conducting the interviews, the rationale and purpose of the research were explained to the participants. Their informal consents to participate in the

*Corresponding author

Nowrouzi, F., Heidari, A., & Mokhtari, M. (2023). Phenomenological exploration of sexuality experienced by females left behind during their husbands' migration in Lar City. *Strategic Research on Social Problems in Iran*, 11(4), 97-122.

2645-7539 / © University of Isfahan

This is an open access article under the CC BY-NC-ND/4.0/ License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).



<https://doi.org/10.22108/srsp.2023.136916.1885>



<https://dorl.net/dor/20.1001.1.26457539.1401.11.4.5.2>

interviews were considered. The mean duration of the unstructured and semi-structured interviews in some cases was 75-90 minutes. The participants' voices were recorded with their permissions. The interviews were conducted in person and by phone during December of 2021 to September of 2022. The procedure was taken as follows: After each interview, the recorded conversations were first implemented verbatim on paper and then analyzed as soon as possible. Afterwards, some other people were selected and interviewed based on the logic of maximum diversity or snowball sampling. The interviews were continued until their topics were felt to be almost repetitive and no new points were expressed by the participants. The data analysis was done by implementing 7 methodological steps according to Colaizzi's thematic analysis method.

Discussion of Results & Conclusion:

The studied women's experiences of sexuality could be explored and described under 3 central themes: 1) conscious management of high mental-sexual obsession; 2) concerned curiosity about husband's sexual relationship; and 3) sexualization of social relations. These themes were explicated under more minor sub-themes and clusters. As the broadest theme, conscious management of high mental-sexual obsession reflected this perception that these women used alternative strategies, such as repressing and sublimating themselves through more legitimate socially-culturally channels, such as reading, praying, hanging out with children, etc. Regarding their worries about their husbands' sexual relationships, they tried to justify themselves in any ways by thinking that they trusted their husbands completely, their husbands were not involved in these activities, or they are too busy to think about such things. Sexualization of social relations represented the experience that these women were known as lonely women, who themselves had to constantly monitor their relationships with strange and non-familiar men, in their living places in order to keep themselves from being known as sexualized women and thus not being stigmatized or famed as promiscuous women. In general, the left-behind women's qualities of sexual life had some ups and downs, while they had to manage their lives in this small society and adapt themselves to this social context.

Keywords: Sexuality, Left-Behind Females, Husband's Migration, Phenomenological Method

References

- Aghajanian, A., Alihoseini, J., & Thompson, V. (2013). Husband's circular migration and the status of women left behind in lamerd district, Iran. *Asian Population Studies*, 10(1), 40–59. <http://dx.doi.org/10.1080/17441730.2013.840082>.
- Agadjanian, V., & Markosyan, K. (2017). Male labor migration, patriarchy, and the awareness-behavior gap: HIV risks and prevention among migrants' wives in Armenia. *AIDS Care*, 29(6), 705-710. <http://doi.org/10.1080/09540121.2016.1242709>
- Agadjanian, V., & Avogo, W. (2008). Forced migration and HIV/AIDS Risks in Angola. *International Migration*, 46 (3),190-216
- Agadjanian, V., & Sevoyan, A. (2014). Embedding or uprooting? the effects of international labour migration on rural households in Armenia. *International Migration*, 52 (5), 29-46.
- Ahmed, S. (2020). Women left behind migration, agency, and the pakistani woman. *Gender & Society*, 34 (4), 597–619.
- Akbari Booreng, M., & Pour, S. (2020). *Qualitative data analysis with phenomenological approach (Based on the Colaizzi Method)*, Birjand: Birjand University. [In Persian]
- Alwedinani, J. (2017). Bargaining with patriarchy: Women's subject choices and patriarchal marriage norms. *International Journal of Gender & Women Studies*, 5(2), 11-22.
- Archambault, C.S. (2010). Women left behind? Migration, Spousal separation, and the autonomy of rural women in ugweno, tanzania. *Chicago Journals*, 35(4), 919-942.
- Bam K., Thapa R., Newman M. S., Bhatt, L.P., & Bhatta S.K. (2013). Sexual behavior and condom use among seasonal dalit migrant laborers to India from Far West, Nepal: A qualitative study. *PLoS One*, 8(9), 1-10.
- Beck, Ch. T. (2012). *Introudction to phenomenology: focus on methodology*, Translation by Ebrahimi, E., & Alavipour, S. M., Tehran: University Publication Center. [In Persian]
- Blande, A., Pourabed, Z., & Polark, F., (2018). Investigating the relationship between rumination and marital dissatisfaction and the sexual performance index of women referring to health centers in Dezful city in 2018, the 8th International Conference on Women's Health, Tehran, [In pesian]
- Boodlaie, H., (2020). Phenomenological research method, Tehran: Andishe Ehsan (In Persian)
- Bose, A. (2000). Demography of himalayan villages: missing men and lonely women. *Econ. Political Wkly*, 35(27), 2361-2381.
- Cassels, S., Jenness, S.M., & Khanna, A. (2014). Conceptual framework and research methods for Migration and HIV Transmission Dynamics. *Nature Immunology*, 18, 2302-2313.
- Crawford, M., & Popp, D. (2003). Sexual double standards: A review and methodological critique of two decades of research. *The Journal of Sex Research*, 40(1), 13–26. <https://doi.org/10.1080/00224490309552163>.
- Deutsch, A.R., Hoffman, L., & Wilcox, B. L. (2013). Sexual self-concept: Testing a hypothetical model for men and women. *Journal of Sex Research*, 0(0), 1–14, DOI: 10.1080/00224499.2013.805315.
- Edwards, W. M., & Coleman, E. (2004). Defining sexual health: A descriptive overview. *Archives of Sexual Behavior*, 33(3), 189–195. doi:10.1023/B:ASEB.0000026619.95734.d5.
- Elliott, S., & Umberson, D. (2011). The performance of desire: Gender and sexual the performance of desire: gender and sexual negotiation in long-term marriages. *Journal of Migration and Family*, 70(2), 391-406. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2008.00489>
- Fernández-Sánchez, H., Salma, J., Márquez-Vargas, P. M., and Salami, B. (2020). Left-behind women in the context of international migration: A scoping review. *Journal of Transcultural Nursing*, 00(0), 1-11, DOI: 10.1177/1043659620935962.
- Gartaula, H. N., Visser, L., & Niehof, A. (2012). Socio-cultural dispositions and wellbeing of the women left behind: A Case of MigrantHouseholds in Nepal. *Social Indicators Research*, 108(3), 401-420.



- doi: 10.1007/s11205-011-9883-9
- Hannaford, D. (2015). Technologies of the Spouse: Intimate surveillance in senegalese transnational marriages. *Global Networks*, 15 (1), 43–59.
- Hendrickson, Z. M., Lohani, S., Thapaliya Shrestha, B., & Underwood, C. R. (2018). Talking about reproduction with a migrating spouse: Women's experiences in Dhading, Nepal. *Health Care for Women International*, 39(11), 1234–1258. <https://doi.org/10.1080/07399332.2018.1505893>
- Hirsch, J. S., Higgins, J., Bentley M. E., & Nathanson, C. A. (2002). The social constructions of sexuality: Marital infidelity and sexually transmitted disease—HIV risk in a Mexican migrant community. *American Journal of Public Health*, 92(8), 1227–1237.
- Hirsch, S. J., Munoz-Laboy, M. C., Nyhus, CH. M., Yount, K. M., & Bauermeister, J.A. (2009). They miss more than anything their normal life back home: Masculinity and extramarital sex among Mexican migrants in Atlanta. *Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, 41(1), 23–32.
- Hoermann, B., Banejee, S., & Kollmair, M. (2010). *Labour migration for development in the western Hindu Kush-Himalayas: Understanding a livelihood strategy in the context of socioeconomic and environmental change*. Kathmandu, International Centre for Integrated Mountain Development (ICIMOD).
- Hughes, G., Hoyo, C., & Puoane, T. (2006). Fear of sexually transmitted infections among women with male migrant partners – relationship to oscillatory migration pattern and risk-avoidance behavior. *South African Medical Journal*, 96(5), 434–438.
- International Labor Organization. (2019). *ILO Global Estimates on International Migrant Workers*, Results and Methodology Third edition, International Labor Organization, (<https://www.europeanmigrationlaw.eu/documents/ILO-MigrantWorkers-Estimates.pdf>)
- Jacka, T. (2012). Householding and the well-being of left-behind women in rural ningxia. *The China Journal*, 67, 1–22.
- Levine, S. B. (2003). The nature of sexual desire: A clinician's perspective. *Archives of Sexual Behavior*, 32(3), 279–285.
- Liu, H., Li, X., Stanta, B., Liu, H., Liang, G., Chen, X., Yang, H., Y., & Hong, Y. (2005). Risk factors for sexually transmitted disease among rural-to-urban migrants in China: Implications for HIV / sexually transmitted disease prevention. *AIDS Patient Care and STDs*, 19(1), 49–58.
- Edwards, W. M., & Coleman, E. (2004). Defining sexual health: a descriptive overview. *National Library of Medicine*, 33(3), 189–95. doi: 10.1023/B:ASEB.0000026619.95734.d5.
- Lei, L., & Desai, S. (2021). Male out-migration and the health of left-behind wives in India: The roles of remittances, household responsibilities, and autonomy. *Social Science & Medicine*, 280, 113982. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2021.113982>
- Herry, E., & Noon, M. (2008). *A dictionary of human resource management*. London: Oxford University Press.
- Hemmati, R., & Ganji, M. (2016). Male-only migration from villages and the challenges face by left behind women. *Community Development (Rural and Urban Communities)*, 8(1), 139–166. doi: 10.22059/jrd.2016.61184 [In Persian]
- Menjívar, C., & Agadjanian, V. (2007). Men's migration and women's lives: Views from rural Armenia and Guatemala. *Social Science Quarterly*, 88(5), 1243–1262.
- Neubauer, B. E., Withkop, T. C., & Varpo, L. (2019). How phenomenology can help us learn from the experiences of others. *National Library of Medicine*, 8(2), 90–97.
- Nottaq, M., & Kiani, Q. (2019). The relationship of emotional intelligence and commitment to prayers with sexual desire in single students of Miyaneh City Universities. *Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat*, 5(4), 61–72. [In Persian]
- Ochoa-Marin, S. C., Cristancho-Marulanda, S., & Gonzalez-Lopez, J.R. (2011). Migrants' female partners: social image and the search for sexual and reproductive health services. *Revista de Salud Publica*, 13 (2), 183–195.
- Hornby, A.S. (2005). *Oxford Advanced learner's Dictionary on Current English*. Oxford University press, sixth edition
- Penke, L., & Asendorpf, J. B. (2008). Beyond global sociosexual orientations: A more differentiated look at sociosexuality and its effects on courtship and romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(5), 1113–1135. doi: 10.1037/0022-3514.95.5.1113.
- Parrado, E. A., Flippen, C. A., & McQuiston, C. (2004). Use of commercial sex workers among Hispanic migrants in North Carolina: Implications for the spread of HIV. *Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, 36(4), 325–347.
- Poundel K.C., Jimba M., Okumura J., Joshi A.B., & Wakai, S. (2003). Migrants risky sexual behaviours in India and at home in far western Nepal. *Trop Med and Int Health*, 9(8), 933–939.
- Roy, A. K., Nangia, P., Jatrana, S., Toyato, M., & Yeoh, B. S. (2005). *Reproductive health status of wives left behind by male out-migrants*. in Migration and Health in Asia, Abingdon and New York: Routledge.p209
- Samuels, F., Jones, N., & Gupta, T. (2017). *Men and intimate partner violence: from research to action in bangladesh, nepaland pakistan*. London: Overseas Development Instituteonline (<https://cdn.odi.org/media/documents/11411.pdf>).
- Sarookhani, B.(2001).The social science encyclopedia,Tehran:Kayhan Publications. [In Persian].
- Seidman, S. (2003). *The social construction of sexuality*. New York: Norton.
- Sevoyan, A., & Agadjanian, V. (2015). Male labour migration, spousal communication, and sti treatment in Armenia. *Culture Health & Sexuality*, 17 (3), 296–311.
- Shaheen, A., Mehra, S., Nair, V., Singh, R.R., & Roy, S. (2017). Sexual behavior of left behind wife and potential migrant in India. *Academia an International Multidisciplinary Research Journal*, 7(12), 221–231.
- Singh, S.K., & Siddhanta, A. (2017). Cross border migration enhancing reproductive vulnerability of the left behind women and their coping mechanism through self help groups: A study of Bangladesh. *Journal of AIDS and HIV Research*, 9(3), 60–66. <http://www.academicjournals.org/JAHR>.
- Smith, D.W. (2018). Phenomenology. Stanford encyclopedia



- of philosophy. *Social Indicators Research*, 108 (3), 401-420.
- Staiti, A. (2012). The pedagogic impulse of Husserl's ways into transcendental phenomenology: an alternative reading of the Erste Philosophie lecture. *Grad Fac Philos J*, 33 (91), 39-56.
- UNAIDS (2001). AIDS epidemic update, online (https://data.unaids.org/publications/irc-pub06/epiupdate01_en.pdf).
- Viadro, C. I., & Earp, J. A. (2000). The sexual behavior of married Mexican immigrant men in North Carolina. *Social Science and Medicine*, 50(5), 723 – 735.
- Vissers, D.C.J., Voeten, H., Urassa, M., Isingo, R., Ndege, M., & Kumogola Y. (2008). Separation of spouses due to travel and living apart raises HIV risk in Tanzanian couples. *Sex Transm Dis*, 35(8), 714-20.
- Zhussupov, B., McNutt, L., Gilbert, L., Terlikbayeva, A., & El-Bassel, N. (2015). Migrant workers in kazakhstan: Gender Differences in HIV knowledge and sexual risk behaviors. *Aids and Behavior*, 19(7), 1298-1304.



پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران

سال یازدهم، شماره پیاپی (۳۹)، شماره چهارم، زمستان ۱۴۰۱، ص ۹۷-۱۲۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۲/۱۳ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۲۹

مقاله پژوهشی

توصیف پدیدارشناختی تجربه سکشوالیته زنان جامانده از مهاجرت شوهران در شهر لار

فاطمه نوروزی، دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه یاسوج، یاسوج، ایران

fatemehnowrouzi@pnu.ac.ir

آرمان حیدری*^{ID}، استادیار جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه یاسوج، یاسوج، ایران

Alheidari2011@yu.ac.ir

مریم مختاری، دانشیار جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه یاسوج، یاسوج، ایران

mmokhtari@yu.ac.ir

چکیده

نیازهای جنسی یکی از مهم‌ترین نیازهای زیستی-غریزی در تار و پودهای شبکه‌های فرهنگی-اجتماعی، قاعده‌مند و بهنجار می‌شود. در ایران، یکی از مرسوم‌ترین و مشروع‌ترین کانال‌ها برای ارضای نیازهای زیستی، ازدواج و تشکیل خانواده است. تحولات صنعتی جدید و تحرک‌های جغرافیایی-جمعیتی برون‌مرزی و طولانی‌مدت ناشی از آن، زمینه‌پدایی گروهی از زنان جامانده از مهاجرت را فراهم کرده است که برای مدتی طولانی (مدت زمانی ۶ ماهه تا ۱ ساله) ناچارند دور از شوهر خود، در مبدأ زندگی کنند. هرچند کیفیت زندگی این زنان را می‌توان در ابعاد متعددی کاوش کرد، اما یکی از مهم‌ترین مشکلات نسبتاً ناشناخته این زنان، دغدغه‌ها و تجربه سکشوالیته آنان است. شناخت تجربه این زنان در جامعه ایرانی، با توجه به اینکه پیوند ازدواج در نظام عرفی، شرعی و قانونی ما امری مقدس شناخته می‌شود و روابط جنسی فرازناشویی پیامدهای اجتماعی، هویتی و قانونی سخت‌گیرانه‌ای دارد، اهمیتی دوچندان دارد. این مقاله، حاصل پژوهشی است که سنت پدیدارشناسی تجربه زیسته سکشوالیته زنان جامانده از مهاجرت را در بین ۱۴ نفر از زنان شهر لار واکاوی کرده است. روش تحلیل تماتیک کلازری داده‌های حاصل از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته، تجربه‌های سکشوالیته این زنان را ذیل سه مضمون محوری ۱- مدیریت آگاهانه درگیری شدید ذهنی-جنسی؛ ۲- کنکاش‌گری و دغدغه‌مندی درباره رابطه جنسی شوهر و ۳- سکسوالیته‌زدگی روابط اجتماعی، واکاوی و توصیف کرد. هرکدام از این مضامین در قالب خوشه‌ها و تم‌های فرعی‌تری تحلیل و تفسیر شده‌اند. درکل، زیست تجربه جنسی زنان جامانده در پروسه‌ای از سرکوب و رهاسازی مدیریت و دغدغه‌مندی آنان نسبت به روابط جنسی شوهر نیز در نمایی از اعتماد تا شک، تصویرسازی می‌شود.

واژه‌های کلیدی: پدیدارشناسی، مسائل جنسی، زن جامانده، مهاجرت.

* نویسنده مسئول

نوروزی، ف؛ حیدری، آ. و مختاری، م. (۱۴۰۱). توصیف پدیدارشناختی تجربه سکشوالیته زنان جامانده از مهاجرت شوهران در شهر لار. پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران، ۱۱(۴)، ۹۷-۱۲۲.



2645-7539 / © University of Isfahan

This is an open access article under the CC BY-NC-ND/4.0/ License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).



<https://doi.org/10.22108/srsp.2023.136916.1885>



<https://dorl.net/dor/20.1001.1.26457539.1401.11.4.5.2>

مقدمه و بیان مسئله

به خانواده و بقای آن از دیرباز و از جنبه‌های متعدد، توجه شده است. استحکام این نهاد به عوامل گوناگونی مرتبط است که شاید یکی از مهم‌ترین آنها، چگونگی نگاه به مسائل جنسی باشد. فرهنگ آکسفورد، تمایلات جنسی^۱ را احساس و فعالیت‌های مرتبط با تمایلات جنسی یک فرد تعریف می‌کند (Hornby, 2005: 1173). میل جنسی نه فقط به صورت میل بیولوژیکی و زیستی، به عنوان امری ساختاری، فرهنگی و اجتماعی نیز در نظر گرفته می‌شود. به تعبیر ایوت و آمبرسون^۲ (2011)، مردان و زنان متأهل معتقدند رابطه جنسی جزء لاینفک یک ازدواج خوب است. سازمان‌های بهداشتی و محققان، بهزیستی جنسی عاطفی و روانی را برای سلامت کلی جنسی مهم می‌دانند (Edwards & Coleman, 2004). رابطه جنسی معمولاً برای اشاره به عمل جنسی استفاده می‌شود؛ اما می‌تواند شامل طیفی از رفتارها، احساسات و مذاکرات از یک تماس یا نگاه معمولی، اما صمیمی نسبت به دیگری تا رابطه جنسی باشد. با وجود غریزی بودن رابطه جنسی، از نظر جامعه‌شناختی، درک مسئله رابطه جنسی متأثر از فرهنگ، اجتماع و شرایطی است که فرد در آن تجربه زیسته خود را باز می‌یابد. لوین^۳ (2003) میل جنسی را مجموع نیروهایی تعریف می‌کند که ما را به سمت رفتار جنسی نزدیک یا از آن دور می‌کند. نطق و کیانی (۱۳۹۸) در مقاله خود، میل جنسی را یکی از مظاهر رشد و تکامل آدمی معرفی می‌کنند که در سال‌های اولیه زندگی نمایان می‌شود. به نظر سیدمن^۴ (2003)، ماهیت جنسیت به جای اینکه توسط نیروهای طبیعی و بیولوژیکی هدایت شود، بر پایه بینش‌هایی درباره اینکه چه زمانی، با چه کسی و چگونه ممکن است افراد در فعالیت جنسی شرکت کنند و نیز به صورت اجتماعی تعریف می‌شود و در راستای زمان و مکان، تفاوت پیدا می‌کند. بر این اساس، درباره اینکه افراد با چه کسی، چه زمانی، کجا و چگونه در

فعالیت جنسی شرکت می‌کنند، هنجارهای تجویز شده بومی، مرزهایی را بین روابط جنسی «خوب» و «بد»، مشروع و غیرقانونی به وجود می‌آورد و برخی از خواسته‌ها، اعمال و هویت‌ها را عادی، سالم و اخلاقی طبقه‌بندی می‌کند؛ در حالی که دیگران را غیرعادی، ناسالم و گناهکار می‌پندارد. شناخت میل جنسی در ارتباط با جمعیتی که درگیر پدیده مهاجرت‌اند، ما را به شناسایی خود امر مهاجرت نیز سوق می‌دهد.

هری و نون^۵ (2008) در کتاب فرهنگ لغت مدیریت منابع انسانی، مهاجرت بین‌المللی را به صورت جابه‌جایی جمعیت در سراسر مرزهای بین‌المللی، عمدتاً به منظور یافتن کار تعریف کرده‌اند. لی و دیزای^۶ (2021) اشاره دارند که جریان عظیم مهاجرت داخلی و بین‌المللی کارگران مرد، از نظر جغرافیایی میلیون‌ها زن را در کشورهای در حال توسعه از شوهرانشان جدا می‌کند. یکی از اصلی‌ترین مهاجرت‌های بین‌المللی، مهاجرت کاری مردان سرپرست خانواده است. ساروخانی افراد مهاجر را افرادی خطاب می‌کند که در جست‌وجوی شغلی دائمی، فصلی یا موقت در سطح جغرافیا جابه‌جا می‌شوند (ساروخانی، ۱۳۸۰: ۴۹۴). به هر حال، امروزه در پرتوی مهاجرت کاری، به‌ویژه مهاجرت‌های طولانی‌مدت، بخش زیادی از افراد متأهل ناچارند برای مدت‌زمانی بین ۶ ماه تا یک سال و حتی بیشتر، از همسر خود دور باشند. بدون شک، در طول این مدت یکی از دغدغه‌های زوجین متأهل، مشغله‌ها و نگرانی‌های جنسی و نحوه مدیریت آن است. به‌ویژه، در جامعه ایران که به بحث وفاداری و خیانت‌نکردن زوجین در عرف، شرع و قانون مدنی و کیفری تأکید شده است و همچنین، امکانات شناخته‌شده و مشروعی برای برآوردن نیازهای جنسی از طرق دیگر وجود ندارد، لزوم بررسی شیوه مدیریت چنین نیازهای حساس و مهمی دو چندان می‌شود. مهم‌تر اینکه، درک و توصیف چنین پدیده‌هایی با شیوه‌های کمی و مرسوم امکان‌پذیر نیست و حداقل دشوار است؛ از این رو، مطالعه چنین موضوعاتی

¹ sexuality

² Elliott & Umberson

³ Levine

⁴ Seidman

⁵ Herry & Noon

⁶ Lei & Desai



جامانده از مهاجرت براساس سنت پدیدارشناسی است. در این راستا چالش‌های جنسی زنان از جنبه‌های غریزی-جنسی صرف فراتر می‌رود و متأثر از زیست جهان، تعاملات و بافت و زمینه اجتماعی-فرهنگی آنها، جنبه فراغریزی هم پیدا می‌کند. درکل، با افزایش مهاجرت شوهران، زنان متأهل جامانده از مهاجرت از یک طرف در معرض نگاه جنسیت‌زده حاکم بر فرهنگ مردسالارانه‌اند که هویت و کیستی زن را تنها در کنار شوهر و حتی در «زیر سایه» او تعبیر، تفسیر و هویت‌یابی می‌کنند، از طرف دیگر، بحث برآوردن نیازهای جنسی به‌عنوان نیازی غریزی و بیولوژیک مطرح است که باید در بستری فرهنگی-شرعی در چارچوب خانواده و براساس ضوابط عرفی انجام شود که نبود شوهر در میان‌مدت یا طولانی‌مدت، به ظهور مسائل فیزیولوژیک، روان‌شناختی، اجتماعی و ... منجر می‌شود؛ از این رو، تحقیق حاضر در صدد است با توصیف تجربه زیسته وضعیت سکسوالیته زنان جامانده از مهاجرت در شهر لار، چنین تجربه‌ای را بدون هیچ‌گونه پیش‌داوری رایج و یا علمی، تنها از دیدگاه مشارکت‌کنندگان توصیف و آکاوی کند. براساس منطق پدیدارشناختی و پرهیز از دوگرایی^۴، سعی می‌شود به هر دو بعد زیست‌شناختی-غریزی و اجتماعی-فرهنگی نیاز جنسی، توجه شود.

جست‌وجوی پیشینه تحقیق مربوطه نشان می‌دهد تحقیقات تجربی درباره تجربه سکسوالیته زنان جامانده از مهاجرت، بسیار اندک است و بیشتر مطالعات، مسائل جنسی مرتبط با مهاجرت را از دید مردان و تأثیری که بر زنان جامانده در مبدأ می‌گذارند، بررسی کرده‌اند. در تحقیقات کیفی مرتبط نیز، بیشتر فرایند انتقال بیماری‌های مقاربتی و آگاهی از استفاده از کاندوم به‌عنوان وسیله جلوگیری از این بیماری‌ها یا ابتلای مردان به بیماری‌های مقاربتی و تأثیر آن بر زنان جامانده خود بعد از بازگشت به وطن بررسی شده است. در موارد محدودی از این مطالعات نیز، به کاهش صمیمیت و روابط

مستلزم توصیف درک و تجربه زیسته کسانی است که به‌صورت انضمامی^۱ و عینی درگیر چنین مشکلاتی‌اند. همان‌طور که گفته شد، امروزه عبور مردان از مرزها برای اشتغال، کسب و کار و فرصت‌های بهتر، پدیده‌ای رایج است که در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه در سرتاسر جهان، بسیار فراتر از مهاجرت‌های مستند و قانونی، شاهد آن هستیم. طبق آمار سازمان بین‌المللی کار^۲ در سال (2019)، تعداد مهاجران بین‌المللی در سراسر جهان، ۲۷۲ میلیون برآورد شد که ۲۴۵ میلیون نفر از آنها در سن کار (۱۵ سال و بالاتر) بودند. تعداد کارگران مهاجر بین‌المللی در همان سال، به ۱۶۹ میلیون نفر رسیده است. برآورد سال ۲۰۱۹ حاکی از افزایش مهاجران نسبت به سال‌های قبل است. زنان ۴۱٫۵ درصد و مردان ۵۸٫۵ درصد کارگران مهاجر را تشکیل می‌دهند. در چنین مهاجرت‌هایی، معمولاً مردان بیشتر از زنان مهاجرت می‌کنند و زنان را در مکان مبدأ جای می‌گذارند و خود به‌تنهایی مهاجرت می‌کنند. چنین زنانی در تحقیقات رایج رسمی، «زنان جامانده از مهاجرت» شناخته می‌شوند. در مجموع، چنین زنانی علاوه بر اینکه در روابط زناشویی خود عاملیت محدودی دارند، از نظر اجتماعی و اقتصادی به همسران خود وابسته‌اند (Alwedinani, 2017).

مهاجرت و غیبت شوهر می‌تواند کارکردهای خانواده و بالطبع، کیفیت زندگی زنان متأهل جامانده از مهاجرت را با چالش‌ها و مشکلات متعددی مواجه کند. بدون شک، یکی از این مشکلات که بیشتر در پژوهش‌های علمی، تجربی و سیاست‌گذاری و حتی در گفت‌وگوهای روزمره نادیده گرفته می‌شود، چالش‌های جنسی ناشی از فقدان و غیاب موقتی و طولانی‌مدت یک طرف تأمین‌کننده نیاز جنسی است. چنین چالش‌های جنسی، زندگی روحی-روانی و اجتماعی شوهر غایب و زنان جامانده آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. تمرکز و هدف مطالعه حاضر، تنها توصیف و شناخت میل جنسی^۳ زن

¹ concretely

² ILO. org

³ Sexual desire

⁴ dualism

در مبدأ که در تحقیقات هیرش و همکاران^۵ (2002)، پاوندل همکاران^۶ (2003)، لیو و همکاران^۷ (2005)، هیوز و همکاران (2006)، آقاجانیان و آواگو^۸ (2008)، سوین و آقاجانیان (2015)، بام و همکاران^۷ (2013)، ساموالز و همکاران^۸ (2017)، شاهین و همکاران^۹ (2017)، سینگه و سیدهانئا^{۱۰} (2017) به آن توجه شده است؛ ۲- کاهش کنترل اجتماعی بر مردان در مقصد و پذیرفتنی بودن و اعمال محدودیت بر زنان در مبدأ یا تغییر نگرش نسبت به عمل جنسی که در آثار پژوهشی ویارد و ایارپ^{۱۱} (2000)، هیرش و همکاران (2002)، پاوندل و همکاران (2003)، آقاجانیان و آواگو (2008)، ساموالز و همکاران (2017)، پارودو و فیلیپین (2004)، زوسوپو و همکاران^{۱۲} (2015) دیده می‌شود؛ ۳- نوع ارتباط با شوهر و مسائل آن، مانند مذاکره جنسی، رفاه عاطفی، تنهایی و طردشدگی، اعتماد و بی‌اعتمادی که در پژوهش‌های بوز^{۱۳} (2000)، هیوز و همکاران (2006)، پارودو و فیلیپین (2004)، سوین و آقاجانیان (2015)، هورمن و همکاران^{۱۴} (2010)، ساموئل و واگل^{۱۵} (2011) (به نقل از سینگه و سیدهانئا، 2017)، گارتولا و همکاران^{۱۶} (2012)، بام و همکاران (2013)، ساموالز و همکاران (2017)، سینگه و سیدهانئا (2017)، فرناندز سانچز و همکاران^{۱۷} (2020) برجسته‌اند؛ ۴- شناخت و استفاده از وسایل جلوگیری از بارداری، به خصوص کاندوم که در تحقیقات پارودو و فیلیپین (2004)، بام و همکاران (2013)، شاهین و همکاران (2017)، سینگه و سیدهانئا (2017) به آن توجه شده است. با وجود اهمیت مسئله افزایش

عاطفی جنسی و دلواپسی‌های زنان برای مسائل جنسی مرد نیز اشاره شده است. درکل، تحقیقات مرتبط نشان می‌دهد کارگران مهاجر جوان دور از دوستان، همسر، خانواده و جوامع خود، بیشتر احساس انزوا و تنهایی می‌کنند و این می‌تواند به مصرف مواد مخدر و فعالیت‌های جنسی منجر شود و آنها را در معرض خطر ابتلا به ایدز قرار دهد (UNAIDS, 2001). پارودو و فیلیپین^۱ (2004) پی‌بردند که مهاجرت، تمایلات جنسی را در سطوح فرهنگی، شخصی و ساختاری تغییر می‌دهد. مهاجرت نه تنها پیامدهای مهمی برای سلامت عمومی، از جمله گسترش بیماری‌های مقاربتی مانند ایدز دارد، بر رفاه عاطفی و خانوادگی مهاجران نیز اثر می‌گذارد. براساس مطالعه سوین و آقاجانیان^۲ (2015) درباره زوج‌های در سن باروری که به دلیل مهاجرت کاری از هم جدا شده‌اند، زندگی مشترک موقت و جدایی، می‌تواند بر مسائل مربوط به سلامت باروری یا جنسی تأثیر بگذارد. همچنین منجیوار و آقاجانیان^۳ (2007) پی‌بردند غیبت طولانی مدت همسر مهاجر، باعث کاهش صمیمیت و محبت در روابط زناشویی می‌شود. به علاوه براساس مطالعات روی و همکاران^۴ (2005) و منجیوار و آقاجانیان (2007)، زنان جامانده احساس تنهایی می‌کنند، دل‌تنگ همسرانشان می‌شوند، نگران امنیت خودند و از روابط احتمالی شوهرشان با زنان دیگر در مقاصد مهاجرت ناراحت‌اند. همتی و گنجی (۱۳۹۵) با بررسی مهاجرت انفرادی مردان از روستاها و چالش‌های پیش روی زنان جامانده، پی‌بردند که حضورنداشتن شوهر، زمینه فقر عاطفی و جنسی را فراهم می‌کند (Aghajanian et al., 2013).

در مقایسه با تحقیقات داخلی، پژوهش‌های خارجی به صورت متنوع‌تری مسائل جنسی را در این خانواده‌ها بررسی کرده‌اند. در مجموع، چند موضوع در تحقیقات خارجی برجسته‌ترند که در ادامه به آنها اشاره می‌شود؛ ۱- افزایش بیماری‌های مقاربتی مرد در مقصد و انتقال آن به زن جامانده

¹ Parrado & Flippen

² Sevoyan & Agadjanian

³ Menjivar & Agadjanian

⁴ Roy et al.

⁵ Hirsch et al.

⁶ Poundel et al.

⁷ Liu et al.

⁸ Hughes et al.

⁹ Agadjanian & Avogo

⁷ Bam et al

⁸ Samuels et al.

⁹ Shaheen et al.

¹⁰ Singh & Siddhanta

¹¹ Viadro & Earp

¹² Zhussupov et al.

¹³ Bose

¹⁴ Hoermann et al.

¹⁵ Samuels and Wagle

¹⁶ Gartaula et al.

¹⁷ Fernández-Sánchez et al.

خواسته‌ها و ادراکات و تصورات زن جامانده در این زمینه ارائه کند. استفاده از پدیدارشناسی به‌عنوان یکی از سنت‌های رویکرد کیفی، تمایلات و خواسته‌های جنسی این زنان و ابعاد مرتبط با آن را براساس تجربه‌های زیسته خود این زنان به تصویر می‌کشد. اهداف تحقیق به ترتیب ذیل‌اند:

۱- شناخت درک و فهم زن جامانده از مهاجرت از نیاز جنسی خود؛ ۲- شناسایی تنظیم و مدیریت نیاز جنسی زن در زمان حضور و غیبت شوهر؛ ۳- توصیف تجربه نگاه جنسی نامحرمان از نگاه زن جامانده و ۴- ادراک نوع نگاه زن جامانده از مسائل جنسی شوهر غایب.

درنهایت سؤالات اساسی تحقیق نیز این‌گونه صورت‌بندی می‌شود: زنان جامانده از مهاجرت در شهر لار، نیازهای جنسی خود را چگونه درک می‌کنند؟ ماهیت روابط جنسی زیسته این زنان در ارتباط با شوهرانشان، هنگام حضور یا غیاب، چگونه تنظیم و مدیریت می‌شود؟ مهم‌ترین دغدغه‌های زیسته این زنان درباره نیازها و مسائل جنسی‌شان چیست؟ این زنان چه درک و تجربه‌ای از نگاه جنسیتی افراد نامحرم درباره خود دارند؟

پیشینه تجربی تحقیق

ویارد و ایارپ (2000) در رفتار جنسی مردان مهاجر مکزیک متاهل در کارولینای شمالی، بیان می‌کنند که در سطح شخصی، مهاجرت یک رویداد مخرب است که افراد را به آن سوی مرزها و به محیطی ناآشنا منتقل می‌کند و شبکه‌های اجتماعی و ساختارهای حمایتی را از بین می‌برد. مهاجرت، افراد را از چشم‌بیدار اعضای خانواده گسترده و جامعه دور و بر این اساس، کنترل اجتماعی را تضعیف می‌کند. حس ناشناس بودن همراه با ماهیت موقت درک‌شده مهاجرت، ممکن است مهاجران را تشویق کند تا در فعالیت‌هایی شرکت کنند و در غیر این صورت، ممکن بود آنها از این فعالیت‌ها اجتناب کنند. بوز (2000) اشاره می‌کند که زنان بر جا مانده در ایالت هیماچال پرادش در هند، زندگی عزلت‌گزینانه‌ای

مخاطره بیماری‌های مراقبتی و احتمال آسیب‌پذیری روابط عاطفی و اجتماعی زوجین، در چنین تحقیقاتی به تحلیل همه‌جانبه و عمیق ابعاد نیازهای جنسی زنان جامانده از مهاجرت و درک کلی این زنان از چنین پدیده‌ای، کمتر توجه شده است.

منطق کار کیفی، به‌ویژه پژوهش پدیدارشناسانه، ایجاب می‌کند چنین تحقیقاتی در جایی انجام شود که زنان زیادی درگیر پدیده مهاجرت شوهران باشند و به‌نوعی چنین تجاربی درک و تجربه زیسته آنان تلقی شود. به‌علاوه، از دیگر ملزومات انجام کار پدیدارشناختی، علاقه‌مندی و اشتیاق محقق به شناخت پدیده و پیچیدگی‌های مرتبط با آن است. به این ترتیب، زنان جامانده از مهاجرت در شهر لار، مشارکت‌کنندگان پژوهش در نظر گرفته شدند و توصیف پدیدارشناختی تجربه سکشوالیته آنان، به‌عنوان هدف پژوهش تعیین شد. شهر لار در جنوب استان فارس، دیرزمانی است که با مهاجرت کاری مردان مواجه است و این مهاجران که بیشتر در کشورهای حوزه خلیج فارس مشغول به کارند، گاه ۶ ماه تا ۲ سال منطقه مبدأ و خانواده خود را رها و در مقصد و دور از زنان و فرزندان زندگی می‌کنند. گرچه طبق برآوردهای غیررسمی فرمانداری لارستان، آمار این مردان کاهش یافته است، همچنان درصد زیادی از خانواده‌ها درگیر این پدیده‌اند و زنان بسیاری در این شهر، چنین وضعیتی را تجربه می‌کنند. شایان ذکر است که در جامعه ایران و در منطقه سنتی لار، برقراری رابطه جنسی برای زنان متاهل، خارج از حریم خانواده مشروع و پسندیده نیست و از طرفی، غلیان چنین نیازهایی، زن متاهل را درگیر مسائل متعددی می‌کند. می‌توان ادعا کرد که یکی از دغدغه‌های مهم چنین زنانی، نحوه مواجهه و مقابله و مدیریت نیازهای جنسی است و شناخت چنین دغدغه‌هایی مستلزم اتخاذ رهیافتی است که از «درون و از نظر خود زنان درگیر در این پدیده، جنبه‌های متفاوت آن را واکاوی و توصیف کند. شاید بتوان گفت تحقیق کمی، نمی‌تواند تصویر جامع و همه‌جانبه‌ای را از ابعاد، عمق

آنها را افزایش می‌دهد. در تانزانیا، جدایی زوج‌ها، رفتار پرخطر همسران خانه‌نشین را افزایش داده است. ساموازل و همکاران (2017) بیان می‌کنند مهاجران معمولاً هم در هند و هم در خانه (بنگلادش)، با زنان جامانده خودشان و دیگران، تماس جنسی دارند، شریک زندگی خود را عوض می‌کنند و به‌ندرت از کاندوم استفاده می‌کنند (Singh & Siddhanta, 2017). پارودو و فیلیپین (2004) بیان می‌کنند نگرانی دربارهٔ خیانت، انحلال روابط خانوادگی و حتی تشکیل خانواده‌های دوگانه در دو طرف مرز، بیشتر تجربه مهاجرت را مختل می‌کند و بر عملکرد کلی خانواده‌های مهاجر تأثیر می‌گذارد. مهاجرت که بیشتر مستلزم دوره‌های طولانی جدایی خانواده است، به‌شدت با نگرش نسبت به خیانت گره خورده است. واقعیت جدایی اجباری باعث می‌شود که هم مردان و هم زنان نسبت به روابط خارج از ازدواج شوهر با توجه به تصویری مدارا کنند که فرهنگ مکزیکی به‌عنوان مجازبودن خیانت مردانه دارد. نتایج نشان می‌دهد هم مردان و هم زنان نسبت به خیانت همسران در شرایط مهاجرت، تحمل بیشتری دارند. مردان مکزیکی در دوره‌ها، پنج برابر بیشتر از همتایان خود در مکزیکی گزارش می‌دهند که اگر زنی رابطه خارج از ازدواج داشته باشد، شوهرش باید آن را بپذیرد؛ اما فشارهای سنتی زنان در روابط جنسی در دوره‌ها بیشتر است. سوین و آقاجانیان (2015) نشان دادند مهاجرت، آسیب‌پذیری‌های اجتماعی - اقتصادی و بهداشتی را در محیط‌های در حال توسعه و انتقالی شکل می‌دهد. در واقع، زمانی که درآمد کم است و در نتیجه دسترسی مهاجران به روابط جنسی تجاری و دیگر معاملات محدود است، مهاجرت شوهر ممکن است یک عامل محافظتی در برابر بیماری‌های مقاربتی باشد، با این حال، با افزایش درآمد ناشی از مهاجرت نیروی کار و بیماری‌های مقاربتی، بیماری‌های مقاربتی در زنان جامانده افزایش می‌یابد. درآمد بالاتر به مهاجران، فرصت بیشتری برای رفتارهای پرخطر در مکان‌های مقصد مهاجرت می‌دهد (بر خلاف غیرمهاجران که تحت کنترل اجتماعی قوی تری در

دارند و به‌سختی با شوهران خود ارتباط برقرار می‌کنند. هیرش و همکاران (2002) می‌گویند در بین جامعه مهاجر مکزیکی، از همسران انتظار می‌رود که این «بی‌احتیاطی» مردان در روابط خارج از حریم خانواده را به‌عنوان بخشی از طبیعت مردان تحمل کنند. برعکس، رابطه جنسی خارج از ازدواج برای زنان متأهل، خارج از مرزهای رفتار نپذیرفتنی و نقض جدی هنجارهای اجتماعی است. پاوندل و همکاران (2003) بیان می‌کنند که عوامل متعددی از جمله فشار همسالان، رابطه جنسی ارزان‌تر، محدودیت‌نداشتن خانواده، اعتیاد به الکل و آسیب‌پذیری پایین نسبت به عفونت‌های انتقال‌یافته جنسی و ایدز بر مهاجران تأثیر می‌گذارد تا رفتارهای جنسی پرخطر را در مقصد انجام دهند. آنها همچنین نقش‌های احتمالی را در افزایش آسیب‌پذیری زنان جامانده و کشورشان نسبت به عفونت‌های منتقل‌شده جنسی و ایدز در مبدأ ایفا می‌کنند. لیو و همکاران (2005) شیوع بالاتری از بیماری‌های مقاربتی را در میان مهاجران با درآمد بالاتر و موقعیت بالاتر یافتند و این امر را به فرصت‌های بیشتر برای رابطه جنسی خارج از ازدواج و فرصت تجاری در میان مهاجران موفق‌تر نسبت دادند. هیوز و دیگران (2006) دریافتند زنانی که در آفریقای جنوبی با مهاجران ازدواج کرده‌اند، در نتیجه کاهش قدرت برای مذاکره جنسی، به‌ویژه در موارد جدایی طولانی، در معرض خطر بیشتری از بیماری‌های مقاربتی قرار دارند. آقاجانیان و آواگو (2008) بیان می‌کنند که مردان مهاجر اجباری آنگولا نسبت به مردان ساکن شهرها، بیشتر درگیر اعمالی اند که ممکن است به افزایش خطرات ایدز منجر شود. مهاجرت یک عامل مهم در انتقال ایدز تلقی می‌شود؛ زیرا مهاجران را از خانواده‌ها و مناطق سنتی کنترل اجتماعی دور می‌کند و در نتیجه روابط جنسی تجاری و گاه‌به‌گاه را تسهیل می‌کند. مهاجرت رفتارهای پرخطر را تشویق و تسهیل می‌کند. براساس تحقیق ویسرز و همکاران¹ (2008)، ساختار شبکه جنسی با فرستادن مهاجران به جامعه‌ای دیگر، رفتار پرخطر

¹ Vissers et al.

افراد مهاجر گزارش می‌کنند. تجزیه و تحلیل نتایج تحقیق نشان می‌دهد استفاده از کاندوم با شرکای معمولی در این موارد، نسبتاً کم بوده است که این شانس آسیب‌پذیری نسبت به ایدز و بیماری‌های مقاربتی از طریق شبکه را فراهم می‌کند. کاسلز و همکاران^۱ (2014) گزارش کردند که مهاجرت کوتاه‌مدت و ملاقات‌های مکرر به مشارکت کمتر مهاجر و همسرانشان در روابط خارج از ازدواج منجر شده است. سامواز و همکاران (2017) دریافتند آن دسته از زنانی که دور از شوهر در خانه می‌مانند و در خانه رها می‌شوند، ممکن است با تنهایی و طردشدن نیز مواجه شوند و همچنین می‌توانند با بازگشت از طرف همسر یا شریکی که ممکن است از عفونت ایدز خود آگاه نباشد، در معرض عفونت ایدز قرار گیرند. زوسویو و همکاران (2015) معتقدند که دورماندن از خانواده و اجتماع برای مدت طولانی، بیشتر آنها را از کنترل اجتماعی و جنسی رها می‌کند. با شکل‌گیری شبکه اجتماعی جدید، احتمال روابط چندگانه افزایش می‌یابد. شاهین و همکاران (2017) روابط غیرهمسری و جنسی متعدد را در هند گزارش می‌کند. وضعیت مهاجرت شوهران نه تنها بیشتر آنها را در معرض خطر ابتلا به عفونت ایدز قرار می‌دهد، خطر ابتلا به عفونت را برای همسرشان نیز بالا می‌برد. حدود ۸ درصد از همسران مهاجران، روابط فیزیکی با مردانی غیر از شوهرانشان را گزارش کرده‌اند. زنانی که مشکل اقتصادی داشتند، نسبت به زنانی که مشکل عاطفی یا تنهایی داشتند، درصد بیشتری از رابطه جنسی غیرهمسری داشتند. روابط خارج از ازدواج زنان با مدت اقامت شوهر در مقصد، ارتباط معناداری داشت. بیشتر مردان استفاده کم از کاندوم را در حالی نقل کرده‌اند که پس از مدت‌ها زناشویان را ملاقات می‌کردند. سینگه و سیدهانثا (2017) بیان می‌دارند که همسران مهاجر در مقایسه با همسران غیرمهاجران، رفتارهای جنسی پرخطر دارند که بیشتر به انتقال بیماری‌های مقاربتی به همسرانشان در محل مبدأ منجر می‌شود. در طول بحث‌های

جوامع خود هستند) و بنابراین به نرخ بالاتر آلودگی در بین آنها و در نتیجه در بین همسران غیر مهاجر آنها منجر می‌شود. زنان بیشتر به دلیل وابستگی اقتصادی به شریک زندگی خود درباره اعمال جنسی مذاکره نمی‌کنند؛ بنابراین، درآمد بالاتر و آسایش مادی بیشتر ناشی از مهاجرت ممکن است به کاهش قدرت مذاکره جنسی در میان زنان مهاجر منجر شود؛ بنابراین، از یک سو، درآمد بالاتر مهاجران ممکن است به حواله‌های بزرگ تر و شرایط اجتماعی-اقتصادی بهتر برای خانواده‌های جامانده‌شان تبدیل شود و از سوی دیگر، ممکن است به خطرات بالاتر ابتلا به بیماری‌های مقاربتی برای مهاجران و غیرمهاجران منجر شود. هورمن و همکاران (2010) گزارش می‌کنند که پاسخ‌دهندگان در هند از ایجاد روابط خارج از ازدواج توسط شوهران مهاجر خود در شهرها می‌ترسیدند. به نظر می‌رسد زنان معتقدند رابطه آنها با همسران به دلیل اعتماد متقابل زن و شوهر ضعیف نشده است. آنها به طور منظم از طریق تلفن همراه، با همسر خود در تماس‌اند. ساموئل و واگل (2011) زنان جامانده در مبدأ را در معرض آزار و اذیت، بیماری و ناتوانی در اداره خانواده خود می‌دانند. کسانی که در خانه رها می‌شوند، ممکن است با تنهایی و طردشدن مواجه شوند و همچنین احتمال دارد رفتارهای مخاطره‌آمیزی را برای اهداف معیشتی و بقا داشته باشند (Singh & Siddhanta, 2017: 61). گارتولا و همکاران (2012) در مقاله خود طی مصاحبه کیفی با ۴ زن جامانده در نیال، بیان می‌کنند که اتحاد یک مرد و یک زن به عنوان زندگی مشترک که با مهاجرت طولانی مدت شکسته می‌شود، گرفتار چالش می‌شود و این بر زندگی جنسی آنها تأثیر می‌گذارد، به ویژه در فرهنگی که روابط خارج از ازدواج غیرمجاز است. آنها مجبورند در بیشتر سن فعال جنسی خود تنها بمانند. در چنین شرایطی، جدایی طولانی مدت از شوهر به احساس بی‌اعتمادی زناشویی در بین زنان جامانده منجر شود. بام و همکاران (2013) استفاده کم از کاندوم را چه در روابط غیرهمسری و چه در روابط زناشویی، مانعی برای لذت و اعتماد جنسی در بین

¹ Cassels et al.

مفهوم مهم در سنت پدیدارشناسی توصیفی هوسرل^۱، مفهوم اپوخه است. اپوخه مستلزم آن است که محقق نگرش‌ها، باورها و فرضیات خود را به حالت تعلیق درآورد (Staiti, 2012). محقق با توجه به ساکن بودن در منطقه، تمام پیش‌فرض‌ها و ادراکات خود را در رابطه با زنان جامانده در پراتزی می‌گذارد و با علم به اینکه این ادراکات عامیانه و «طبیعی» می‌توانند در مراحل مختلف تحقیق موجب سوگیری شوند، با تمام جدیت تلاش می‌کند آنها را شناسایی و کنترل و از تأثیر آنها بر جریان تحقیق ممانعت کند. در مرحله دوم، محقق بعد از جمع‌آوری مصاحبه‌ها و گوش‌دادن چندین باره به صداهای ضبط‌شده، از آنها رونوشت تهیه و مفاهیم مهم را درباره مسائل جنسی استخراج کرده است؛ سپس محقق از پدیداری محض به مرحله ذاتی برمی‌گردد و درصدد برمی‌آید با ذات‌بخشی به پدیده‌ها و خلق مفاهیم کلی، زمینه را برای خلق علوم فراهم کند. در گام سوم، توجه به مفهوم قصدیت یا حیث‌التفاتی، توصیفی جامع از پدیده تجربه‌شده شکل پیدا کرده است (بودلایی، ۱۳۹۸: ۳۳-۳۵).

مشارکت‌کنندگان تحقیق، زنان جامانده از مهاجرت مردان در شهر لار و کسانی بودند که تجربه چنین پدیده‌ای را داشتند. به تعبیر جاکا^۲ (2012)، زنان جامانده، زنان متأهل ۱۸ تا ۶۰ ساله‌ای اند که شوهرانشان مهاجرت کرده‌اند و ۶ ماه یا بیشتر از سال را در خارج از خانه می‌گذرانند. نظر به اینکه از تعداد مهاجران منطقه اطلاعات دقیق و مستندی در دسترس نبود، تعداد کلی آنها براساس جمعیت کلی شهر لار تخمین زده شد. طبق آمار سرشماری ۱۳۹۵، تعداد جمعیت شهر لار ۶۲۰۰۰ نفر و ۱۸۵۰۰ خانوار است. با استناد به گفته فرمانداری منطقه لارستان، می‌توان حدود ۸ درصد از خانوارهای شهر لار را مهاجر (شاغل در کشورهای حوزه خلیج فارس) برآورد کرد که براساس تعداد خانوار، تعداد مهاجران را می‌توان ۱۴۸۰ خانوار تخمین زد. بالطبع، همین درصد از زنان این شهر نیز، زنان جامانده از مهاجرت

گروه‌های کانونی بین زنان جامانده، اتفاق‌نظر وجود داشت که آنها قربانیان بی‌گناه رفتار جنسی خارج از ازدواج همسرانشان در محل مقصدند. زمانی که شوهرانشان به محل زندگی خود بازمی‌گردند، همسران درباره استفاده از کاندوم در هنگام مقاربت با آنها مذاکره می‌کنند. زنان جامانده، از رابطه جنسی با شوهران خود در هنگام بازگشت خودداری می‌کنند. آنها شوهران خود را متقاعد می‌کنند که برای آزمایش ایدز به مرکز مشاوره و آزمایشگاه مراجعه کنند. صدای جمعی زنان جامانده همچنین، به کاهش ازدواج دوم مردان آنها در مقصد، به بهانه روابط خارج از ازدواج همسرانشان منجر شده بود. فرناندز سانچز و دیگران (2020) با مرور ۵۴ مقاله در زمینه زنان جامانده و مهاجرت، نشان می‌دهند برخی از زنان جامانده، حفظ رابطه با شرکای مهاجر خود را چالش‌برانگیز می‌دانند و به احتمال زیاد به روابط خارج از ازدواج شرکای خود در زمان دوری مشکوک می‌شوند.

بیشتر بررسی انجام‌شده در زمینه مسائل جنسی در بین زنان جامانده، متمرکز بر بیماری‌های مقاربتی منتقل‌شده از طریق مرد به زن بوده و مطالعات کمی نوع نگاه و درک زنان از وضعیت جنسی‌شان را در زمان غیبت شوهر از دید خود آنها بررسی کرده است. تحقیق حاضر با استفاده از سنت پدیدارشناسی، عمق نگاه و شناخت خود زن جامانده از مهاجرت را از این پدیده می‌کاود، مسائلی را از زبان خود او به تصویر می‌کشد و او را درگیر چالش می‌کند.

روش‌شناسی تحقیق

همان‌طور که گفته شد، با توجه به حساسیت موضوع و اهمیت پی‌بردن به درک و تصور زنان جامانده از مهاجرت از وضعیت و دغدغه‌های جنسی‌شان، از سنت پدیدارشناسی استفاده شد. هدف پدیدارشناسی، حصول درکی عمیق‌تر از معنای تجربه‌ها در زندگی روزمره است. پدیدارشناسی معمولاً به‌عنوان مطالعه پدیده‌هایی توصیف می‌شود که در تجربه ما ظاهر می‌شوند (Smith, 2018). درکل، اولین و مهم‌ترین گام و

¹ Husserl

² Jacka

تحلیل داده‌ها براساس روش کلایزی و شامل موارد و مراحل زیر بوده است: ۱- توصیفات همه پژوهشگران از پدیدار بررسی شده خوانده شده است؛ ۲- گزاره‌های مهمی استخراج شده است که ما را به پدیدار مرتبط می‌کند؛ ۳- برای هر گزاره مهم، معنایی صورت‌بندی شده است؛ ۴- معناهای صورت‌بندی شده در قالب خوشه‌های تماتیک دسته‌بندی شده‌اند؛ ۵- یافته‌ها در چارچوب توصیفی دقیق و جامع از پدیدار بررسی شده، همگرا شده است؛ ۶- توصیف جامع و دقیق با رجوع به برخی از مشارکت‌کنندگان و طرح این پرسش که تا چه اندازه با تجربه آنان همخوانی دارد، اعتبارسنجی شده است؛ ۷- هر تغییری که مشارکت‌کنندگان پیشنهاد کرده‌اند، در صورت‌بندی نهایی توصیف جوهره پدیدار لحاظ شده است (بک، ۱۴۰۰: ۲۱۶). همه این مراحل، به‌خصوص گوش دادن به فایل صوتی ضبط‌شده و مرور دوباره آن به‌صورت کامل، اجرا شده است. برای قابلیت اعتماد به داده‌ها و اینکه نتایج تحقیق همان تفکرات پاسخگو بوده است یا خیر، طبق روش لینکن و گویا^۲ مواردی از قبیل تماس طولانی با محیط پژوهش، بررسی از زوایای مختلف، تبادل نظر با همتایان، کفالت مراجع و حفظ و گسترش ارتباط با پاسخگویان برای دستیابی به آنچه آنها واقعاً می‌دانند و مراجعه مجدد به مشارکت‌کنندگان استفاده شده است. البته کلایزی^۳ اعتباریابی توصیفات جامع از پدیده مطالعه شده از سوی خود مشارکت‌کنندگان را مهم‌ترین معیار ارزیابی یافته‌های تحقیق پدیدارشناسی می‌داند (اکبری‌بومرنگ و پور، ۱۳۹۹: ۳۸). چنانچه نیویویر^۴ و همکاران (۲۰۱۹) می‌گویند، یک مطالعه می‌تواند شامل اعتمادسنجی داده‌ها از طریق بررسی اعضا باشد، برای افزایش اعتماد این تحقیق، مراجعه مجدد به برخی از مشارکت‌کنندگان برای تأیید و افزایش اعتماد داده‌ها انجام شده است.

محسوب می‌شوند. براساس سنت پدیدارشناسی از زنان خواسته شد، تجربه و ادراک خود را از مسائل جنسی‌شان به‌گونه‌ای شرح دهند که در انتهای مصاحبه، دیگر حرفی برای گفتن نداشته باشند.

روش دسترسی به مشارکت‌کنندگان پژوهش، نمونه‌گیری هدفمند بوده است. در ضمن، برای پی‌بردن به تجارب و ادراکات زنانی با ویژگی‌های متفاوت، معیار حداکثر تنوع در انتخاب نمونه‌ها مدنظر قرار گرفت. این معیارها شامل تنوع سنی، مدت‌زمان حضور و غیاب شوهر، تحصیلات، تعداد فرزند و ... بوده‌اند. تعداد کل زنان مشارکت‌کننده ۱۴ نفر بودند. روش استفاده‌شده برای گردآوری داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز، مصاحبه ساختاریافته و نیمه‌ساختاریافته بوده است. روند انجام مصاحبه و تحلیل داده‌ها به‌صورت زیگزاگی و غیرخطی بوده است. قبل از انجام مصاحبه، منطق و هدف تحقیق برای زنان بیان و رضایت غیررسمی آنان برای شرکت یا شرکت نکردن در مصاحبه، در نظر گرفته شد. مدت‌زمان انجام مصاحبه‌ها در بازه زمانی ۷۵-۹۰ دقیقه بوده است که با صلاحدید مشارکت‌کنندگان، صدای آنها ضبط شد. مصاحبه‌ها به دو صورت حضوری و تلفنی در آذر ۱۴۰۰ تا شهریور ماه ۱۴۰۱، تقریباً به مدت ۱۰ ماه، انجام شده است. روش کار به این صورت بود که بعد از هر بار مصاحبه با زنان مشارکت‌کننده^۱، گفت‌وگوی ضبط‌شده ابتدا روی کاغذ پیاده‌سازی و سپس در اولین زمان ممکن تحلیل شد؛ سپس نقرات دیگر براساس منطق حداکثر تنوع یا نمونه‌گیری گلوله‌برفی انتخاب و از آنها مصاحبه شد. مصاحبه‌ها زمانی به اتمام رسید که احساس شد مضامین مصاحبه‌ها تقریباً تکراری است و دیگر هیچ نکته جدید و تازه‌ای در مصاحبه‌های مشارکت‌کنندگان بیان نمی‌شود. در واقع تکرار اطلاعات قبلی یا نکات اساسی یا مقوله‌ها، کفایت نمونه‌گیری را تضمین کرده است.

^۱ در ضمن، نظر به اینکه دانشجو - محقق (خانم نوروزی) خودشان ساکن شهر لار بودند و تا حد زیادی با تعدادی از زنان جامانده از مهاجرت آشنایی داشتند، کار انجام مصاحبه و گفت‌وگو با مشارکت‌کنندگان را ایشان انجام داده‌اند.

^۲ lincon & Guba

^۳ Colaizzi

^۴ Neubauer



کرده‌اند. شوهر ۹ نفر از مصاحبه‌شوندگان در زمان مصاحبه حضور نداشته و ۵ نفر از آنها همسرشان در زمان مصاحبه حاضر بوده‌اند. هماهنگی مصاحبه با زنانی که همسرشان حضور داشته‌اند، دشوارتر بوده است. مشخصات مصاحبه‌شوندگان در جدول (۱) پیوست آورده شده است.

یافته‌های پژوهش

خوشه‌های اصلی و نهایی مربوط به ادراک و تجربه زیسته مشارکت‌کنندگان از مسائل جنسی با انتزاع‌سازی ۴۱ مفهوم (کد) مستخرج از مضامین مصاحبه‌ها، ذیل سه تم کلان و انتزاعی‌تر: ۱- مدیریت آگاهانه تا درگیری شدید ذهنی-جنسی؛ ۲- کنکاش‌گری و دغدغه‌مندی درباره رابطه جنسی شوهر؛ ۳- سکسوالیته‌زدگی روابط اجتماعی تلخیص شدند که در ادامه درباره آنها بحث می‌شود. هریک از تم‌ها، در بر گیرنده تم‌ها و ابعاد فرعی‌ترند که بیانگر عناصر مربوط به تم‌های اصلی بوده است. نمایی از خوشه و تم‌ها در جدول زیر مشاهده می‌شود.

درباره ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان می‌توان گفت، سن مشارکت‌کنندگان بین ۲۸-۵۳ سال است. با توجه به اینکه برخی مردان قبل از ازدواج مهاجر بوده‌اند، تعداد سال‌های مهاجرت شوهران این زنان بین ۱۰-۳۷ سال بوده است. سنوات ازدواج زنان مشارکت‌کننده بین ۸-۳۴ است. تعداد ماه‌هایی که شوهران این زنان در مبدأ و نزد خانواده حضور دارند، بین ۲ تا ۶ ماه و تعداد ماه‌هایی که آنها غایب و دور از خانواده‌اند، بین ۶ تا ۲۰ ماه گزارش شده است. مقصد مهاجرت شوهران، به ترتیب، ۶ نفر دبی، ۴ نفر کویت، ۳ نفر ابوظبی و ۱ نفر قطر بوده است. محل کار بیشتر شوهران دبی است. بیشتر افراد ۲ فرزند، دو خانواده ۳ و دو خانواده ۱ فرزند داشته‌اند. یکی از زنان در زمان مصاحبه باردار بوده است. حداقل سواد زنان، اول راهنمایی و حداکثر سواد آنها لیسانس است. تحصیلات مردان نیز بین اول راهنمایی تا دیپلم و شغل بیشتر شوهران در کشور مقصد، شاگرد سوپرمارکت، میوه‌فروشی، نانوایی و بقالی و انبارداری است. دو نفر از مصاحبه‌شوندگان نیز شغل همسرشان را شراکت در مغازه ذکر

جدول ۱- نمایی از مضامین، خوشه‌ها و تم‌های فرعی

Table 1- Shows themes, clusters and sub-themes

| مضمون | خوشه | تم‌های فرعی |
|---|---|---|
| مدیریت آگاهانه تا درگیری شدید ذهنی-جنسی | مدیریت و سرکوب آگاهانه نیاز جنسی | بی‌توجهی به نیاز جنسی با کاهش تحریک فرونشاندن نیازهای جنسی با شیوه‌های جایگزین غیرجنسی پس‌زنی و تحمل نیاز جنسی و عادت به نبود شوهر نادیده‌انگاشتن میل جنسی در شرایط خاص |
| کنکاش‌گری و دغدغه‌مندی درباره رابطه جنسی شوهر | گریزناپذیری و سوسه جنسی خودتنظیمی سکسوالیته مدار بدن | خودتنظیمی بدنی در راستای تسهیل‌گری رابطه جنسی تحمل فراوانی رابطه در اوایل حضور شرم رابطه و بیان نیازهای جنسی |
| سکسوالیته‌زدگی روابط اجتماعی | کنکاش‌گری دائمی درباره نحوه ارضای همسر (از اعتماد تا شک) تشویش از رابطه جنسی کنترل‌نشده چشم‌چرانی دائمی دیگران روابط فزاینده‌اشویی در بین هم‌تابان | |

زن جامانده که مدت مدیدی از سال را به‌تنهایی سپری

مدیریت آگاهانه تا درگیری شدید ذهنی - جنسی

«شوهرم که نیست، اصلاً درگیر ذهنی برای خودم ایجاد نمی‌کنم، من تا این سنی که دارم، اصلاً فیلم یا عکس تحریک‌آمیز نگاه نکرده‌ام».

فروشناندن نیازهای جنسی با شیوه‌های جایگزین غیرجنسی در حوزه فروشناندن نیازهای جنسی با شیوه‌های جایگزین غیرجنسی، مشارکت‌کنندگان از طریق شیوه‌هایی مانند کتاب‌خوانی، حضور در جمع‌های خانوادگی، انجام کارهای هنری و آموزشی مانند بافندگی و آشپزی و یادگیری زبان انگلیسی، خواندن دعا و نماز، روی آوردن به بچه‌ها و مسائل آنها، در آغوش گرفتن فرزندان، عطش نیازهای جنسی خود را تسکین و به آنها جهت می‌دهند و نیز آنها را فرومی‌نشانند.

طاهره با نیروی اعتمادبه‌نفس زیادی که در طول مصاحبه کاملاً مشهود بود، خود را در دنیایی از آثار و کتبی غرق می‌داند که اراده او را مستحکم می‌کند و با تکیه به قانون جذب، که بسیار به آن معتقد است، می‌گوید:

«همین کتاب‌های کاترین پانتر، ۴ اثر از اسکالر شیب، نیروی حال، برخی کتاب‌ها هم اسمش یادم نمی‌آید. اینها را مطالعه می‌کنم، چون مربوط به قانون جذب و مربوط به باورهاست. وقتی باورم تغییر کند، هیچ چیز حتی مسائل جنسی نمی‌تواند جلو من را بگیرد و نمی‌تواند به من لطمه بزند».

در ارتباط شهلا با مسئله جنسی نیز باید گفت که او مدت زیادی از نبود شوهرش را در حلقه‌های زنانه فامیل می‌گذراند، بودن در جمع فامیل و پرداختن به مسائل هنری را جایگزین مناسبی برای پرکردن این نیاز می‌داند. او چند ثانیه‌ای متوقف می‌شود، سرش را تکان می‌دهد و می‌گوید:

«بیشتر سعی می‌کردیم با خانواده‌ها دور هم باشیم. تا دیرموقع، شب‌ها پای بافتنی یا خیاطی و این کارها بودیم».

سمیه دو بچه دارد و فرزند دومش هنوز کوچک است، او در فرایند مصاحبه بارها به بازخوانی دعا و توسل‌جستن به خدا در قالب نماز و زیارت برای پذیرش وضعیت موجود اشاره کرده است. این مسئله به او نیرو می‌دهد و می‌گوید:

«سعی می‌کنم خودم را با چیزهای دیگر سرگرم کنم، روزها سعی می‌کنم کتابی بخوانم. بیشتر کتاب دعا، من علاقه به چیز خاصی ندارم. مثلاً می‌گفتم چند صفحه قرآن می‌خوانم یا زیارت عاشورا می‌خوانم. بعضی مواقع شب هم خوابم نمی‌رفت، نهایتش دور دعا می‌گرفتم».

می‌کند، در حوزه‌های مختلف جنسی، ادراک و کنش خود را سازماندهی می‌کند. او تنهاست و بنابر آگاهی از میل جنسی خود و با تمرکز بر غیبت شوهر، این بحث چالش‌برانگیز را سازماندهی می‌کند. تم‌های فرعی مربوط به مدیریت آگاهانه تا درگیری شدید ذهنی-جنسی، در بر دارنده خرده‌تم‌های مدیریت و سرکوب آگاهانه نیاز جنسی، گریزناپذیری و سوسه جنسی و خودتنظیمی سکسوالیته مدار بدن است که برخی از این خوشه‌ها به تم‌های فرعی دیگری نیز تقسیم شده است.

مدیریت و سرکوب آگاهانه نیاز جنسی

زن تنهای جامانده، این نیاز را در دوران تنهایی و دوری از همسر مدیریت و در موارد زیادی، آن را سرکوب می‌کند. این خرده‌تم در سه بعد فرعی بی‌توجهی به نیاز جنسی با کاهش تحریک، فروشناندن نیازهای جنسی با شیوه‌های جایگزین غیرجنسی و پس‌زنی و تحمل نیاز جنسی و عادت به نبود شوهر، در گفته‌های مشارکت‌کنندگان بیان شده‌اند.

بی‌توجهی به نیاز جنسی با کاهش تحریک

در زمینه کاهش تحریکات جنسی، زن جامانده با وجود اینکه درگیر شبکه‌های مجازی است و بارها بیان کرده است که اوقات زیادی را در شبکه‌های اینستاگرام و واتساپ سپری می‌کند، اما برای کاهش میل جنسی خود، به‌صورت آگاهانه از دیدن صحنه‌های تحریک‌آمیز امتناع می‌کند و این خودامتناعی، یکی از راه‌هایی است که به او کمک می‌کند تا ذهنش را درگیر این مسائل نکند. این خرده‌تم فرعی با دو مفهوم نگاه‌نکردن به عکس‌های تحریک‌کننده، ندیدن فیلم‌ها و صحنه‌های تحریک‌کننده، توصیف شده است. در این زمینه دو تن از مشارکت‌کنندگان این‌گونه می‌گویند: لیلا با وجودی که خود را جوان و جویای میل جنسی می‌داند، اما برای خود، محرکات جنسی ایجاد نمی‌کند و می‌گوید:

«من مدتی که همسر نیست و رابطه جنسی ندارم با این قضیه کنار آمده‌ام. سعی می‌کنم به این چیزها فکر نکنم. چیز تحریک‌کننده نگاه نکنم».

مریم خود را در مسائل جنسی معتدل می‌داند و می‌گوید:

مشکل قابل حلی است. یعنی چه بگویم حالا (تعطل می‌کند)، یک آدم سردی هستم. خیلی برای من مهم نیست. اصلاً مهم نیست. این برای من یک امر عادی شده است دیگه. فکر می‌کنم زندگی‌ام این‌طور هست دیگه».

فاطمه باردار است و خاموش شدن میل جنسی‌اش را به حاملگی نیز نسبت می‌دهد و نبود همسرش را در این لحظات، خوشایندتر می‌داند:

«درکل که بهش فکر می‌کنم، مخصوصاً الآن که حامله‌ام، انگار خاموش شدم. ذهنم به طرف نیاز جنسی نمی‌رود. الآن که حامله هستم اصلاً، به هیچ عنوان، شاید بگم خوب شد که رفت».

حمیده که قبول مسئولیت زندگی در غیاب همسر را برای خود بار بزرگی می‌داند و در طول مصاحبه مشخص است که گرفتار وسواس است، مرتب دست‌هایش را به هم می‌فشارد و احساس عقیم‌شدگی خود را این‌گونه شرح می‌دهد:

«من این قدر می‌ترسیدم و مشکلات برای من وجود داشت که انگار نیاز جنسی در من قطع شده بود، انگار من خنثی شده بودم».

امکان پاسخگویی به نیاز جنسی برای این سنخ از زنان فراهم نیست و آنها با شیوه‌های جایگزین، آن را فرونشاندند، پس زده و یا سرکوبش کرده‌اند، فرونشاندن، با شیوه‌های جایگزین با سرگرمی‌های مختلف و با مقاصد مختلف است. در کنار آن در بین زنان به‌عنوان یک مکانیسم دفاعی ناشی از حضورنداشتن مرد و رفع نیاز جنسی، یک فرایند عادی‌پنداری و سردی در روابط زناشویی هم دیده می‌شود؛ به‌نحوی که بیشتر زن‌ها می‌گویند که با این مسئله کنارآمده‌اند.

گزینه‌ناپذیری و سوسه جنسی

این مقوله برای زنان جامانده در تنهایی و در غیاب شوهر، با این مفاهیم صورت‌بندی شده است: تشبیه این نیاز به گرسنگی و تشنگی (دائمی بودن نیاز)، تلاش طولانی برای تغییر تفکر جنسی، احساس نیاز در هنگامه‌های خاص و آرزوهای گذشته‌نگرانه همراه با حسرت.

مرضیه نیاز جنسی را در وجود آدمی، دائمی می‌داند و آن را با تمثیل به غرایز دیگر، به تصویر می‌کشد:

پس‌زنی و تحمل نیاز جنسی و عادت به نبود شوهر

تم فرعی تحمل نیاز جنسی و عادت به نبود شوهر، با این مفاهیم به تصویر کشیده شده است: عادت به نبودن شوهر، تحمل نیاز جنسی با قیاس مذهبی، تحمل نیاز جنسی با تلقین. پروین با داشتن دو فرزند و زندگی در کنار خانواده خودش و با داشتن طراوت جوانی می‌گوید:

«زمانی که شوهرم نیست، اصلاً به نیاز جنسی و این‌طور چیزها فکر هم نمی‌کنم، دیگه اینکه هوس آدم بگیرد نیست».

خدیجه این محرومیت را در زمینه تحمل نیاز جنسی به زیبایی با قیاس مذهبی به تصویر می‌کشد:

«خوب مثل ماه رمضان، آدم صبحانه، ناهار و عصرانه می‌خواهد، چطور تحمل می‌کنیم و نمی‌خوریم و نمی‌آشامیم، همان‌طور که ماه رمضان تحمل می‌کنیم، این هم باید تحمل کنیم که حالا شش ماه یا بیشتر بشود، برگردد».

ظاهره تغییر تفکر جنسی و رسیدن به باوری را با تلقین شروع کرده است که بتواند غیاب فیزیکی شوهر را مدیریت کند. این تلقین در گفته‌هایش مشخص است و مدتی طول کشیده است تا به آن برسد، او عمل خود را به‌عنوان کنترل زیبای این نیاز ترسیم می‌کند:

«یعنی این قدر روی خودم کار کرده‌ام، به صورت نمی‌دانم (مکت)، شاید اولش از تلقین شروع شد، ولی روی خودم قشنگ کار کرده‌ام. می‌فهمم وقتی یک چیزی وجود ندارد، خوب وجود ندارد؛ یعنی سرکوب نیست، ولی یک جور مدیریت است».

نادیده‌انگاشتن میل جنسی در شرایط خاص

این تم فرعی با تحمل محرومیت جنسی، با نگاه عادی‌پندارانه، خاموشی نیاز جنسی و احساس عقیم‌شدگی در شرایط خاصی شکل پیدا کرده است که برخی زنان داشته‌اند. شهربانو که خود را سردمزاج می‌داند، با یک فرایند عادی‌پنداری به این قضیه نگاه می‌کند:

«آدمی نیستم که زیاد درگیر مسائل جنسی باشم. معمولاً یکی دو روز اول بعد اینکه آقایان می‌رود، برایم

آنجا که حتی زمان قاعدگی زنانه خود را به عنوان پدیده‌ای زیستی، مدیریت و زمان آن را متناسب با برگشت شوهر به خانه تنظیم و تنسيق می‌کنند. این روند تا جایی پیش می‌رود که چنین تنظیم کنترل‌شده‌ای، اگرچه با خواست خود زنان انجام می‌شود، در مواقعی فشار مضاعفی را برای آنان ایجاد می‌کند. این خوشه عمده را می‌توان در ذیل سه تم فرعی به تصویر کشید: الف) خودتنظیمی بدنی در راستای تسهیل‌گری رابطه جنسی، با مفاهیم تنظیم تاریخ قاعدگی و استفاده از قرص جلوگیری؛ ب) تحمل فراوانی رابطه در اوایل حضور با مفاهیم شدت رابطه و سخت‌بودن ناشی از فشار روحی و جسمی رابطه جنسی در اوایل حضور و ج) شرم رابطه و بیان نیازهای جنسی با مفاهیم شرم، از ابراز کلامی مسائل جنسی و سختی برقراری رابطه در اوایل حضور.

خودتنظیمی بدنی در راستای تسهیل‌گری رابطه جنسی

مریم در زمینه خودتنظیمی بدن با استفاده از قرص جلوگیری، تاریخ قاعدگی خود را تنظیم می‌کند. او تا جایی از قرص استفاده کرده است که به بدنش آسیب وارد شده است، ولی باز هم عمل خود را از زنانی بهتر ارزیابی می‌کند که کاملاً قاعدگی خود را در دوران حضور شوهر قطع می‌کنند:

«اگر همسرم بخواهد بیاید، با تاریخ پرودی من بررسی می‌کنیم و چک می‌کنیم. قرص ضد بارداری را چندین سال خوردم، ولی الآن که داشت روی هورمون‌هایم اثر می‌گذاشت، رهایش کردم. نمی‌خوردم که اصلاً پرید نشوم، چون بعضی از زن‌های مثل من، موقع ورود شوهرانشان می‌خورند که اصلاً پرید نشوند. می‌خوردم که تاریخ پرودی‌ام مشخص باشد و پرودی‌ام نامنظم نباشد که وقتی همسرم از آنجا می‌آید، ناراحت شود که نامنظم است. اگر بیاید و پرید باشم، ضدحال است دیگه».

لیلا سعی می‌کند آمدن شوهرش را با تاریخ قاعدگی خود تنظیم کند؛ چون در این دوران از لحاظ روحی وضعیت مناسبی ندارد:

«بیاید، اما اگر پرید باشم خودم می‌گویم که نیا. از لحاظ هورمونی اخلاقی، در این دوران به هم می‌ریزم یا اواخر پرودی‌ام باشد یا تمام شده باشد. اگر مجبور باشم، دیگه می‌آید».

«موقعی که شوهرم نیست، نیاز جنسی برایم به وجود می‌آید. اصلاً امکانش نیست نیاز نباشد. این نیاز مثل گرسنگی، تشنگی هست دیگه».

سمیه با گفتن کاش، به تعبیر پدیدارشناسانه، به میل جنسی خود در هنگامه‌های خاص اشاره می‌کند و آرزوی بودن شوهر را در کنار خود، برای تأمین نیاز جنسی در ذهن تداعی می‌کند:

«بعضی مواقع که همه کنار هم نشسته‌ایم و همه با آقایانشان کنار هم هستند، مثلاً در باغ، بحث و گفت‌وگو می‌شود. همه دور هم هستند، همدیگر را اذیت می‌کنند، مثلاً می‌گویند شما زن و شوهر بروید داخل، ما کنار زن‌ها می‌نشیم. بعضی مواقع دلت می‌خواهد و با خود می‌گویی کاش بود».

سارا در قالب آرزوهای گذشته‌نگرانه خود می‌گوید: «یک چیز غریزی است در آدم، یک فکرهایی می‌کردم که کاش با مردی ازدواج می‌کردم که همیشه پیشم باشد و نیاز جنسی من را برآورده کند، آدم که خدا نیست، بالاخره یک مقدار دلش می‌خواهد».

زن جامانده خود را با زنان دیگری مقایسه می‌کند که همسرانشان به صورت مداوم در کنارشان‌اند و طی چنین مقایسه آرزومندانه‌ای، برآورده‌نشدن میل جنسی خود را با آه کشیدن، بیان آرزوهای محقق‌نشده و حسرت ازدواج‌نکردن با مردی دیگر بیان می‌کنند که دائماً می‌توانست در کنارشان باشد. با وجودی که این زنان لزوم برآوردن چنین نیازی را مانند دیگر نیازهای غریزی ضروری می‌دانند، اما خود را متأثر از شرایط عرفی، شرعی و اخلاقی حاکم و دوری از همسر، إقناع می‌کنند که باید تحمل کنند و «چیزی را که نیست، نیست بپندارند».

خودتنظیمی سکسوالیته مدار بدن

این زنان که مدتی طولانی شوهران مهاجرشان را در کنار خود ندارند، در هنگامه‌های حضور آنان، که معمولاً از پیش تخمین زده می‌شود، خصوصیات بدنی و حتی زیستی خود را مطابق با سلیقه و خواست جنسی شوهر، پردازش و سازمان‌دهی می‌کنند و به اصطلاح خودشان، سر و وضع خود را تمام و کمال برای حضور شوهر و تمتع غریزی او مرتب می‌کنند تا

تحمل فراوانی رابطه در اوایل حضور

بیشتر مشارکت‌کنندگان در هفته‌های اول حضور مرد، مجبور به تحمل مقاربت‌های زیاد همسرند و این مسئله، مشکلات جسمی و روحی را برای آنها رقم می‌زند. سارا:

«یک ماه اول که همسر آمده، مقاربت بیش از ۷ یا ۶

بار در هفته داشته‌ایم، خوب تحمل می‌کنم».

تعداد زیاد مقاربت در اوایل حضور از لحاظ جسمی و روحی، برای ظاهره تحمل‌شدنی نیست، او با وجود اینکه همسر خود را بسیار دوست دارد، دربارهٔ سختی این تعداد رابطه این‌گونه می‌گوید:

«بعد که شوهرم می‌آید متوسط بارهای مقاربت ما در

هفته‌های اول ۸ دفعه می‌شود و این خیلی سخت است.

من بعضی وقت‌ها به نذر متوسل می‌شوم و می‌گویم، خدایا

دیگر از من درخواست نداشته باشد. منظورم تعداد دفعاتش

هست. حتی یک‌بار هم منصرف نشود، خوب است؛ این

قدر اذیت می‌شوم».

شرم رابطه و بیان نیازهای جنسی

مردان و زنان، استانداردهای متفاوتی برای رفتار جنسی دارند. زنانی که ماه‌ها همسر خود را ندیده‌اند، در زمان مراجعت همسرشان، نوعی سختی و احساس شرم را در برقراری رابطهٔ جنسی و حتی کنش‌های کلامی - جنسی مرتبط تجربه کرده‌اند. به عبارتی، برقراری رابطهٔ کلامی - جنسی با شوهر مراجعت‌کرده، مستلزم گذشت زمانی محدود و عادت‌کردن به حضور مجدد شوهر بعد از مدت‌ها جدایی است. سارا:

«اولش رو می‌گرفتم. کمی سخت بود. خیلی وقت بود

ندیده بودمش. گرچه تماس تصویری داشتیم. کم‌کم، محرم

می‌شدم».

زهره شرم از ابراز کلامی خود با شوهر را این‌گونه بیان می‌کند:

«راستش ما خیلی هم نمی‌توانستیم با هم در این رابطه

حرف بزنیم، مخصوصاً اوایلش شرم می‌کردم».

تنظیم بدن مطابق حضور شوهر، صدماتی به بدن زن جامانده وارد می‌کند. مقاربت‌های متعدد و شدت رابطه در اوایل حضور برای زن، از لحاظ روحی و جسمی مسئله‌ساز است. در کنار آن، دیدن مردی بعد مدت‌ها دوری و هم‌بسترشدن با او

در محدودیت‌های کنش‌های کلامی و خجالت‌های عاطفی نیز، مزید علت است و زن جامانده باید آن را متحمل شود.

کنکاش‌گری و دغدغه‌منی دربارهٔ رابطهٔ جنسی شوهر

زنان مشارکت‌کننده در موارد متعددی، ترس و نگرانی خود را دربارهٔ احتمال رابطهٔ فرازنشویی شوهرانشان ابراز کرده‌اند. با توجه به اینکه آنها هیچ راهی برای تکمیل اطلاعات خود در این باره نداشته‌اند، تا حدی درباره‌اش به‌صورت ذهنی، تصویرسازی کرده و در مواقعی، چنین دغدغه و نگرانی را با شوهر خود در میان گذاشته‌اند و همچنین راه‌های ارضای همسر را در هنگام مهاجرت از او، بازخواست کرده‌اند. این نگرانی‌ها بیشتر دربارهٔ رابطهٔ جنسی کنترل‌نشده و احتمال انتقال بیماری‌های مراقبتی به زن و هم احتمال کم‌شدن جذابیت جنسی زن برای شوهرش به‌سبب برقراری رابطهٔ جنسی جایگزین بوده است.

کنکاش‌گری دائمی دربارهٔ نحوهٔ ارضای همسر (از اعتماد تا شک)

مدت مدیدی مردان در آن‌سوی مرزها مشغول کار و زندگی‌اند و این امر زنان را مستحق می‌کند که دربارهٔ نوع زندگی، روابط و نوع ارضای مردانشان کنکاش کنند. این تم فرعی در گفت‌وگوی زنان از طریق مفاهیم انضمامی گفت‌وگو با همسر دربارهٔ راحتی خیال، پرس‌وجو و اقباع‌شدگی نصفه‌نیمه، تردید و سوءظن به همسر، تصور جنسیت‌زده از «آنجاها»، دسترس‌پذیری احتمالی زنان رنگارنگ و متنوع برای شوهران، آزادپنداری و درنهایت محقق‌دانستن شوهر برای ارضای جنسی فرازنشویی، ابراز و تصویرسازی شده است.

شهربانو با تصدیق نیاز جنسی داشتن شوهرش در خارج، به‌گونه‌ای راحتی خیالش را با دانستن این موضوع و جمع‌بستن خود با همتایانش نشان می‌دهد:

«اینکه شوهرم آنجاست و نیاز جنسی داشته باشد،

مشکلی است که همه می‌فهمند، ولی آنها آن‌قدر مرتب

سرگرم کار هستند که استراحتی اصلاً نیست، این را

می‌فهمم. بالاخره انگار خیالمان راحت هست».

نهایتش با خود می‌گویم خوب مرد هست حالا چه بگویم».

تشویش از رابطه جنسی کنترل نشده

نگرانی راجع به رابطه جنسی کنترل نشده شوهر در بین مشارکت‌کنندگان این پژوهش، تنها در بین تعداد محدودی از زنان جامانده ابراز شده است. این تم فرعی با مفاهیم نگرانی درباره بیماری‌های مقاربتی شوهر، پی‌گیری نکردن تصدیق بیماری‌های مقاربتی شوهر، تجدیدنظر در معیارهای مرسوم و مشروع پیوند زناشویی صورت‌بندی شده است.

فخری که در طول مصاحبه نشان داده است چندان از زندگی با مرد مهاجر رضایت ندارد، با وجود اینکه با روابط خارج از حریم زناشویی سخت مخالف است، به نظر می‌رسد با روابط محدود شوهرش در خارج، چندان مخالف نیست، در ارتباط با نگرانی خود از بیماری‌های مقاربتی شوهر، این گونه بیان می‌کند:

«من همیشه نگرانی داشتم که شاید بیماری و ایدز و یا نمی‌دانم از همین بیماری‌های جنسی هم بگیرند». او درباره پیگیری نکردن بیماری‌های مقاربتی شوهرش با توجه به جو فرهنگی حاکم در منطقه ادامه می‌دهد: «من نمی‌توانستم کاری کنم. بهش هم می‌گفتم که آنها آدم‌های سالمی نیستند. مثلاً با هزار تا هستند، ولی اینکه برویم و آزمایش کنیم و دنبال آن را بگیریم هم نه».

در این حوزه تصور و ادراک زنان در طیفی از اطمینان تا بی‌اطمینانی، محقق‌دانستن تا استیضاح، نگرانی تا آسودگی خیال نسبت به مرد ابراز شده است. زن علاوه بر مدیریت چالش‌های نیاز جنسی خود در مبدأ، دغدغه زیادی برای تأمین نیاز جنسی شوهرش در دوران غیبت نیز دارد. شاید بتوان گفت یکی از فکری‌هایی که به‌طور دائم ذهن آنها را درگیر و مشوش می‌کند، به موضوع نحوه مدیریت و مواجهه شوهر با نیازهای جنسی در هنگام دوری از خانواده و نیافتن پاسخی قطعی برای این دغدغه مربوط می‌شود. این دغدغه زمانی مضاعف می‌شود که آنها تصور می‌کنند «آنجاها»، همه امکانات انسانی و زیرساختاری لازم برای برقراری رابطه جنسی فرازناشویی شوهران فراهم است. فقط دو نفر مستقیماً به روابط جنسی مرد در دوران مهاجرت اشاره دارند، ولی بیماری‌های مقاربتی

لیلاً درباره نیاز جنسی همسرش در دوران دوری، پرس‌وجو کرده و مرد نیز دغدغه داشتن کار و مشغولیت را دلیل توجه نکردن به این نیاز بیان کرده است؛ اما لیلاً همچنان نگران است و با بی‌اطمینانی می‌گوید این چیزی است که مرد بیان کرده است:

«من اوایل ازدواجم از همسر پرسیدم، نیاز جنسی‌ات وقتی نیستی چه می‌کنی؟ او می‌گوید ما این‌قدر دغدغه کاری داریم و سرمان شلوغ است و وقت این چیزها را نداریم و این قدر خسته هستیم که من با این حرف‌هایش قانع شده‌ام دیگر. ایشان هم تا جایی که بتواند، عفت را رعایت کرده، البته این چیزیه که به من گفته و خودش را کنترل کرده است».

فخری به‌طور مستقیم وارد گفت‌وگوی رابطه جنسی شوهرش با دیگران شده است و بی‌اطمینانی و شک به همسرش را این گونه شرح می‌دهد:

«ولی به شوهرم که دور از من بود، اطمینان نداشتم. همیشه در دلم شک بود که با کسی آنجا رابطه هم دارد. آن هم در خارج که همه چیز می‌توانستند ببینند و همه چیز در دسترسشان راحت بود. احتمالاً رابطه داشته که حرفی نمی‌زد در مورد رابطه جنسی. من بهش هم می‌گفتم که این‌طور شکی دارم. او هم می‌گفت: بله هست و یک موقعی هم خودمون می‌رویم. خیلی هم راحت بود برایش گفتنش».

مریم تصور جسیت‌زده از محل کار همسر را با رفت‌وآمد به مقصد مهاجرت شوهر و سکونت گاه‌وبیگاه در کنارش، کسب کرده است؛ اما شوهر خود را مؤمن و متعهد می‌داند و خود را از شر هر دغدغه‌ای می‌رهاند: «شوهر من مؤمن است. اصلاً اهل خرابکاری نیست. در هتل‌ها و در همه‌جا، آنجا زمینه فراهم است برای انحراف، چون در آنجا وسایل ارضا شهوت خیلی زیاد است؛ اما شوهر من گناه بودن این کار را در نظر می‌گیرد؛ چون این امر را زنا می‌داند و از آن دوری می‌کند». سمیه با بیان آزادپنداری برخی مردها در خارج، نگرانی خود را برطرف می‌کند، او تا حدی شوهرش را برای رفع نیاز جنسی با نگاه جسیت‌زده، محق می‌داند:

«دغدغه خاصی نسبت به نیاز جنسی شوهرم ندارم».

تم چشم‌چرانی دائمی دیگران با مفاهیم دغدغه‌مندی دائمی از نگاه‌ها و اتهام‌زنی‌های دیگران، مدیریت محتاطانه روابط اجتماعی، دوری از نگاه‌های آلوده دیگران و دعوت‌شدن به برقراری رابطه از سوی دیگران شکل پیدا کرده است.

سمیه که بسیاری از کارهای منزل را در دوران غیبت شوهر، خودش به تنهایی انجام داده است، دغدغه‌مندی از نگاه‌ها و اتهام‌زنی‌های دیگران را این‌گونه شرح می‌دهد:

«همیشه دغدغه دارم، نکته مردم چیزی بگویند. مثلاً حالا آرایشگاه ظهر نوبت داده‌اند. حالا چه کسی را همراه خودم کنم. مادرم و اطرافیان می‌گویند با فلانی برو، خودت تنها نروها. من یا مجبورم به آنها نگویم یا بگویم تا اینجا می‌روم و زود برمی‌گردم.» شهلا زنی چادری است. او در زمینه مدیریت محتاطانه روابط اجتماعی می‌گوید: «من همیشه با خواهرم برای خرید می‌روم، شاید بگویم تا حالا هیچ‌جا، تنهایی برای خرید نرفته‌ام، دیگه در معرض اتهام هم نیستی».

خدیجه دوری کردن از نگاه‌های هرزآلود افراد را این‌گونه

شرح می‌دهد:

«چند باری برایم پیش آمده است. کسانی بوده‌اند که خرید کنم، می‌گویند من می‌رسانمت، اگر کمکی بخواهی من هستم. شاید واقعاً بخواهند محبت کند، اما مردم که این‌طور نگاه می‌کنند، سعی می‌کنم از آنها دوری کنم. چون آنها می‌فهمند شوهر من نیست. با خودم می‌گویم چرا به من تنها گفت. جامعه‌اش که خرابه، نمی‌خواهم کسی برداشت بد کند، یکی تهمت نزند».

سمیه درخواست‌های رابطه فرازنشویی را تجربه کرده

است. او محتاطانه با دیگران برخورد می‌کند و خود را در

حریم دو فرزند پسر کوچک و مادرش محفوظ می‌داند:

«مثلاً بعضی مواقع رفتی خیابان برای خرید، یک مردی که واقعاً تو را می‌شناسد که شوهرت اینجا نیست، می‌گوید: چطور می‌مادرم... خوبی؟ می‌گویم شکر خدا بفرمایید، امری بود؟ می‌گوید همسرت خوب است؟ حالا تنها هم هستی‌ها. خوب به تو چه، اینکه تنها هستم یعنی چه؟ چه منظوری دارد؟ می‌گویم من تنها نیستم، دو تا مردم خانه هستند. همه می‌فهمند که مادرم پیشم هست. این‌طور بهت می‌گویند که مثلاً نظرت چه هست؟ می‌خواهند بفهمند خودت هم می‌خواهی؟ ولی خوب من واقعاً با تندی جوابشان را می‌دهم».

در بین آنها از طرف زنان گزارش نشده است. این رابطه محدود برای زن جامانده با مقایسه دیگر هم‌تایان مرد که روابط دامنه‌دارتری دارند، مقبول‌تر بوده است.

سکسوالیته‌زدگی روابط اجتماعی

یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های زنان مشارکت‌کننده در تحقیق، بنا به اذعان خودشان، به زمینه زیست محدود و متعارفشان برمی‌گردد که آنها به صورت مداوم در معرض دید و نگاه جنسیت‌زده ساکنان محل زندگی خود، به‌ویژه مردانی قرار دارند که کاملاً از وضعیت تنهابودگی چنین زنانی آگاه‌اند و به انحای گوناگون در صدد ترغیب، جذب و اغفال آنان به برقراری رابطه جنسی برمی‌آیند؛ بنابراین یکی از دلهره‌های دائمی چنین زنانی، به‌عنوان زن تنها، به نحوه مدیریت زمان و فضاهای مختلف زندگی‌شان مربوط می‌شود؛ به‌ویژه شب هنگام یا زمانی که آنها در خانه تنها هستند یا به‌تنهایی برای گذران زندگی خود به فضاهایی عمومی مانند بازار، مدرسه، پارک و... وارد می‌شوند که مردان آشنا و غریبه در آن مکان‌ها حضور حداکثری دارند. بدون شک، احتمال چنین داغ و انگ‌هایی در محیط‌های محدودی افزایش می‌یابد که امکان ناشناختگی و گمنامی^۱ کمتری وجود دارد. البته زنان مستقیماً در چنین زمینه‌هایی، از اذعان به درگیری خود در روابط جنسی فرازنشویی امتناع می‌کنند و «داغ‌زایی» چنین روابطی، مانع پی‌بردن به تجربه زیست واقعی زنان درباره چنین روابطی می‌شود؛ از این رو، بیشتر زنان، وجود و احتمال چنین روابطی را بیشتر در بین «هم‌تایان» و نه خودشان، تصدیق می‌کنند. همچنان‌که در زمینه مطالعه‌شده این تحقیق، زنان جامانده مشارکت‌کننده در تحقیق، در مواردی دغدغه‌مندی خود را راجع به انواع کنش‌های قصدی جنسی‌مدارانه آشنایان و هم‌محلی‌ها بیان می‌کنند که می‌توان این کنش‌ها را ذیل دو تم فرعی چشم‌چرانی دائمی دیگران و شیوع روابط فرازنشویی در بین زنان جامانده ابراز کرد.

چشم‌چرانی دائمی دیگران

^۱ anonymity

زن در این تم نشان می‌دهد که جامعه کوچک شهری، نگاهش به زن تنها، به گونه‌ای است که خود زن باید از ابتدای ورود به بحث جاماندگی و در دوران غیبت شوهر، آن را با قاطعیت مدیریت کند. زن، تمام تلاش خود را می‌کند تا از نگاه آلوده جامعه خود را دور نگه دارد. او با اعتمادبه‌نفس کامل به درخواست روابط فرازنشویی و قرارداد خود در حصار ارجمند خانواده، پاسخ منفی می‌دهد، ولی می‌داند همچنان ممکن است مردانی باشند که به او نگاه طعمه‌گونه دارند.

روابط فرازنشویی در بین هم‌تایان

مشارکت‌کنندگان، در طول مصاحبه، بارها به زبان‌ها و روش‌های مختلف، برقراری روابط فرازنشویی را زشت و ناپسند دانسته و آن را به صورت مطلق رد کرده‌اند؛ با وجود این، آنها وجود چنین روابطی را در بین تعدادی از هم‌تایان خود تصدیق کرده و به درگیری «وحشتناک و خیلی خیلی زیاد» دیگر زنان جامانده از مهاجرت در چنین روابطی، اشاره کرده‌اند. مضامین این تم در پرتوی مفاهیمی مانند تسهیل‌شدگی برقراری رابطه جنسی، توافق دوسویه در رابطه فرازنشویی و رابطه پنهانگاران، صورت‌بندی شده است. فخری امکان برقراری روابط جنسی را در بین زنان جامانده در مقایسه با گذشته، سهل‌تر می‌بیند و حتی به جای اصطلاح کمی «خیلی»، از واژه «وحشتناک» برای وجود توصیف این وضعیت استفاده می‌کند:

«قبلاً این‌طور نبود، سخت‌گیری‌ها بیشتر بود، الآن خیلی می‌شنویم که شوهران آنجا هستند و اینجا زن‌ها همه‌کاره. اصلاً شوهرها نمی‌فهمند. نمی‌فهمند که زنه چطوری هست؟ وحشتناک داری می‌شنوی.»

مشارکت‌کنندگان در مواردی، به امکان نوعی توافق ضمنی و نانوشته فی‌مابین زن و شوهر درباره تسهیل و مجازبودگی برقراری روابط فرازنشویی سخن گفته‌اند. مریم در این باره می‌گوید:

«بعضی هم شوهرانشان متوجه است؛ اما به روی خود نمی‌آورند. زن و شوهر با هم بحثی ندارند. به شوهرش می‌گوید تو می‌روی، من هم می‌روم. شوهرش هم می‌گوید

برو، هرکاری می‌خواهی بکن.»

زهره در زمینه رابطه پنهان‌کارانه دیگران به نحوی که شوهر و دیگران متوجه نشوند، می‌گوید:

«من شنیدم که زنی که شوهرش نیست، رابطه داشته است. زیاد زیاد، خیلی زیاد. خودشان می‌گویند که شوهرمان متوجه نیست. یک جور می‌روند که کسی متوجه نشود.»

در جامعه سنتی و اسلامی که روابط فرازنشویی منع و حرام شمرده می‌شود، هیچ زنی درباره داشتن این‌گونه روابط سخن نمی‌گوید؛ اما راجع به زنان جامانده، وجود و شدت این گونه روابط در بین هم‌قطاران و نه خود این زنان، بیان شده است. به عبارتی، این زنان وجود و گستردگی این‌گونه روابط فرازنشویی را بین دیگر زنان جامانده شنیده و دیده‌اند و تصدیق می‌کنند. این‌گونه روابط در بیشتر موارد به صورت پنهانی تصویرسازی شده است. در موارد بسیار محدودی، این روابط به گونه‌ای آزاد در بین زنان و مردان ترسیم شده است.

بحث و نتیجه

زیست جنسی خانواده، مسئله‌ای مهم برای ابقا و ادامه حیات آن است. فرایند مهاجرت و دوری مرد از ناحیه مبدأ، زن جامانده او را به چالش‌ها و مسائلی وارد و کیفیت زندگی جنسی او را متأثر می‌کند. در تحقیق حاضر، تجربه زیسته زن جامانده از مهاجرت در این زمینه، با سنت پدیدارشناسی واکاوی شده است.

دیوتسج^۱ و همکاران (2013) به حوزه روبه‌رشدی از تحقیقات جنسی که در دهه گذشته رشد کرده است، خودبودگی جنسی^۲ می‌گویند. این امر، چگونگی درک افراد از خود، به‌عنوان موجودات جنسی تعریف می‌شود. گسترده‌ترین مضمون بررسی شده، مدیریت آگاهانه تا درگیری شدید ذهنی-جنسی، در خوشه مدیریت و سرکوب آگاهانه نیاز جنسی زن جامانده نمود می‌یابد. به تعبیر پنگ و اسندر^۳ (2008)، میل جنسی به تمایل یا نیاز به جست‌وجوی اشیای جنسی یا شرکت در فعالیت‌های جنسی اشاره دارد. این انگیزه

¹ Deutsch

² sexual selfhood

³ Penke & Asendorpf



آمبرسون (2011) نیز رابطه جنسی را راهی اساسی می‌دانند که افراد متأهل از طریق آن می‌توانند نشان دهند به یکدیگر عشق و علاقه دارند. مطمئناً راه‌های دیگری برای نشان دادن محبت وجود دارد؛ اما از عمل جنسی، از نظر فرهنگی به‌عنوان نشانه‌ای از عشق و سعادت زناشویی تمجید می‌شود. گروهی از زنان مشارکت‌کننده، درگیری ذهنی شدیدی را در رابطه با مسائل جنسی تجربه و این نیاز را مانند تشنگی و گرسنگی، نیاز غریزی توصیف کرده و قادر نبوده‌اند آن را در زمان غیبت، از ذهن و روان خود کنار بگذارند. به تعبیر بلنده و همکاران (۱۳۹۸)، یکی از عوامل مؤثر در عملکرد جنسی زنان نشخوار، فکری است که در تحقیق حاضر به‌صورت درگیری شدید ذهنی نمود یافته است. زنان مشارکت‌کننده به این نیاز فکر می‌کنند و آه و حسرت خود را از نبودن شوهر، در کنارشان فریاد می‌زنند.

زنان جامانده باید بدن جنسی خود را برای زمان حضور همسر مهیا کنند، گرچه حداکثر آنها از این رابطه بعد از حضور لذت می‌برند و رضایت دارند، در اوایل حضور، مسئله به‌صورت پرتنش بر زنان جلوه می‌کند. زن باید بدن خود را در فشار تعدد مقاربت‌های ابتدایی قرار دهد و این امر گاه برای زنی که بعد مدت‌ها هم‌بستری را تجربه می‌کند، فشار جسمی و گاه روحی تلقی می‌شود؛ به‌خصوص زمانی که سایه شرم نیز بر این روابط سایه می‌افکند. این فراز و فرودهای شدید رابطه، بعد از مدتی برای زن عادی می‌شود؛ اما این عادی شدن با رفتن و غیبت مجدد شوهر، قرین می‌شود و دوباره تجربه نداشتن رابطه را جانکاه می‌کند.

این مسائل یک‌سوی قضیه است و زن جامانده در دوسویگی اضطراب و نگرانی، نیازها و مسائل جنسی همسرش در مقصد مهاجرت نیز، دچار تنش می‌شود. او با تصور جنسیت‌زده از مقصد مهاجرت، کنکاش‌گری جنسی از همسرش را آغاز می‌کند. تعداد قلیلی آن را عادی می‌انگارند و حتی روابط خارج از حریم محدود شوهر را نیز تاب می‌آورند، برخی با آزادپنداری رابطه مردان، این کنکاش ذهنی را حل می‌کنند. عده زیادی نیز شوهران خود را متعهد توصیف می‌کنند و با وجود داشتن سوءظن، این نگرانی را از

بیشتر با برانگیختگی جنسی و یا تخیلات جنسی همراه است. حتی هوشچیلد^۱ (1983) معتقد است که به‌دلیل وابستگی اقتصادی و انتظارات جنسیتی، زنان ممکن است بیشتر از مردان، «عادت سرکوب احساسات خود را در خود پرورش دهند» (Elliott & Umberson, 2011). سازماندهی امور جنسی برای زوج‌هایی که تمام طول سال را در کنار هم به سر می‌برند، امری طبیعی و رضایت‌بخش است؛ اما چنانچه آقاجانیان و سیویون^۲ (2014) نشان می‌دهند، مهاجرت شوهر، ارتباط همسران را به‌شدت محدود و اشتیاق هم‌نشینی و صمیمیت جنسی را مختل می‌کند؛ بنابراین، زن در نبود شوهر ابتدا وادار می‌شود که محرکاتی را برای خود ایجاد نکند و نیازهای جنسی خود را در دوران غیبت شوهر، تحریک نکند. او راه دیگری را برای مدیریت نیاز جنسی‌اش در پیش می‌گیرد که استفاده از روش‌های پسرانی و تصعید نیاز جنسی به راه‌های جایگزین است. این تم نیز مفاهیم زیادی را به خود اختصاص داده است؛ زیرا زن تنها برای پس‌زنی نیاز جنسی خود، باید گزینه‌های جایگزین مناسبی را انتخاب کند. شاید بیشترین گزینه انتخابی زنان، درگیرکردن خود در حصار خانواده و فرزندان باشد. چنانچه آرچوم بولت^۳ (2010) بیان می‌کند که احتمالاً برای برخی، جدایی فیزیکی تأثیر زیادی بر ارتباطات، اعتماد و سازگاری داشته است؛ اما برای دیگران، این ویژگی‌ها اهمیت کمتری داشته و تنهایی آنها با احاطه شدن توسط شبکه‌ای محکم از دوستان و خانواده، کاهش یافته است. برخی زن‌ها نیز نیاز جنسی خود را نادیده گرفته و یا خود را به نبودن آن، عادت داده‌اند. در مواردی شاهد موقعیت‌هایی مانند بارداری هستیم که زن، نبود شوهر را ترجیح می‌دهد. دوربودن طولانی مدت از شوهر، باعث ایجاد زمینه سردمزاجی بیشتر برای برخی زن‌ها و پروردن احساس عقیم‌شدگی در آنها شده است. در کنار این احساسات زنانه، گارتولا و همکاران (2012) زنانی را توصیف می‌کنند که مجبورند بیشتر سن جنسی خود را تنها بمانند و ایوت و

¹ Hochschild

² Agadjanian & Sevoyan

³ Archambault

² Ahmed

شرکا در داخل جامعه بزرگ تر، بر بدن و اعمال زنان منجر شود و این مورد، محدودیت‌های بیشتری را برای زنان به همراه دارد، به خصوص هنگامی که شریک زندگی آنها دور از خانه است. او ممکن است از سوی جامعه به برقراری روابط فرازناشویی دعوت شود، حتی باید نگاه و رفت و آمد خود را به صورت کامل و همه‌جانبه‌ای مدیریت کند تا دید جامعه، او را متهم نپندارد. طبق نظر احمد (2020) در این باره، ترس از تجاوز به عنف، برای زنان یک ابزار قدرتمند برای کنترل تحرک و در چشم و دید دیگران بودن است. او ادامه می‌دهد که شایعه‌پراکنی، به ویژه درباره خیانت یک زن، آبروی زن را در جامعه به خطر می‌اندازد. گرچه ارتباط بین خیانت و زنان با شوهران مهاجر در زمینه‌ها و تحقیقات هیرش و همکاران^۴ (2009)؛ هانافورد (2015) و اوچوامار و همکاران^۵ (2011) تصدیق شده است و هندریکسون و همکاران^۶ (2018) از زبان هانافورد (2015)، نقل می‌کنند که «در بسیاری از کشورهای دیگر که با نرخ‌های سریع جدید مهاجرت سروکار دارند، بدن زنان به جایگاه‌های عمومی هراس اخلاقی تبدیل می‌شود» (Hendrickson et al., 2018)؛ اما زن تنها و جامانده در بررسی حاضر که روابط فرازناشویی را برنمی‌تابد و در هیچ جای مصاحبه به آن اشاره نکرده است، وجود این‌گونه روابط را در بین هم‌تایان خود تصدیق می‌کند و با واژه‌های وحشتناک و خیلی خیلی زیاد، از فراگیری آن سخن می‌راند. او این‌گونه روابط را به صورت توافق دوسویه و روابط پنهان‌کارانه توصیف کرده است. در مطالعات خارجی، به وضوح ورود زنان به این روابط تصدیق شده است. ویسرز و همکاران (2008)، هیرش و همکاران (2009)، پارودو و فیلیپین (2004)، اوچوامار و همکاران (2011)، ساموئل و واگل (2011) (in: Singh & Siddhanta, 2017)، هانافورد (2015) و شاهین و همکاران (2017) از جمله کسانی‌اند که این امر را در مقالات خود نشان دادند.

این زنان در سردرگمی و ابهام مدیریت یا درگیری شدید جنسی، پس‌زنی یا دغدغه‌مندی دائمی، مدیریت جنسیتی بدن

خود می‌رهانند. مشکوک بودن به روابط جنسی همسر غایب، در کارهای دیگران مانند گارتولا و همکاران (2012)، سینگه و سیدهان‌تا (2017)، فرناندز سانچز و همکاران (2020) نیز نشان داده شده است.

طبق گفته احمد^۲ (2020)، زنان جامانده می‌توانند به روش‌های ظریف و بدون برهم‌زدن وضعیت موجود، مذاکره کنند. بیشتر مشارکت‌کنندگان در تحقیق حاضر نیز، همسر مهاجر خود را با نمایی از اعتماد تصویرسازی می‌کنند، ولی نگرانی نسبت به روابط جنسی کنترل‌نشده همسر، خود را در تعداد قلیلی از مشارکت‌کنندگان نشان می‌دهد. آنها اذعان می‌کنند این مسئله را هیچ‌وقت پیگیری نکرده‌اند؛ اما نسبت به داشتن بیماری مقاربتی همسر در برخی موارد، گرفتار ترس و نگرانی شده‌اند. برعکس این بررسی، نگرانی و انتقال بیماری‌های مقاربتی در مطالعات دیگر، مانند بام و همکاران (2013)، ساموالز و همکاران (2017)، شاهین و همکاران (2017)، سینگه و سیدهان‌تا (2017)، آقاجانیان و مارکوسیان^۱ (2017) نشان داده شده است.

اما مسئله سومی که خود را در مضامین نشان داد، سکسوالیته‌زدگی روابط اجتماعی بوده است. چنانچه کرافورد و پاپ^۳ (2003) بیان می‌کنند، زنانگی معمولاً از نظر جنسی مطلوب است تا تمایل جنسی؛ در حالی که مردانگی به معنای پرخاشگری و قدرت جنسی است. پیام‌های متناقض درباره جنسیت و تمایلات جنسی، ممکن است زنان را به ایجاد یک هویت جنسی پرتنش سوق دهد و احتمالاً زنان «استقلال جنسی خود را در ازای مطلوبیت اجتماعی قربانی کنند» و از تمایلات خود جدا شوند. زن جامانده تنها در جامعه محلی کوچکی زندگی می‌کند که باید روابط خود را به‌عنوان زن جامانده تنها در جامعه، به صورت نمایایی مدیریت کند. او باید خود را از نگاه آلوده دیگران، که خود به وجود آن در جامعه اذعان دارد، برهاند و تمام جوانب بودن و حضور در مکان و زمان‌های مختلف را در نظر بگیرد. هانافورد^۳ (2015) می‌گوید که مهاجرت همسر می‌تواند به افزایش نظارت و کنترل توسط

⁴ Hirsch et al.

⁵ Ochoa-Mar et al.

⁶ Hendrickson et al.

¹ Agadjanian & Markosyan

² Crawford & Popp

³ Hannaford

- (2013). Husband's circular migration and the status of women left behind in lamerd district, Iran. *Asian Population Studies*, 10(1), 40-59. <http://dx.doi.org/10.1080/17441730.2013.840082>.
- Agadjanian, V., & Markosyan, K. (2017). Male labor migration, patriarchy, and the awareness-behavior gap: HIV risks and prevention among migrants' wives in Armenia. *AIDS Care*, 29(6), 705-710. <http://doi.org/10.1080/09540121.2016.1242709>
- Agadjanian, V., & Avogo, W. (2008). Forced migration and HIV/AIDS Risks in Angola. *International Migration*, 46 (3), 190-216
- Agadjanian, V., & Sevoyan, A. (2014). Embedding or uprooting? the effects of international labour migration on rural households in Armenia. *International Migration*, 52 (5), 29-46.
- Ahmed, S. (2020). Women left behind migration, agency, and the pakistani woman. *Gender & Society*, 34 (4), 597-619.
- Alwedini, J. (2017). Bargaining with patriarchy: Women's subject choices and patriarchal marriage norms. *International Journal of Gender & Women Studies*, 5(2), 11-22.
- Archambault, C.S. (2010). Women left behind? Migration, Spousal separation, and the autonomy of rural women in ugwen, tanzania. *Chicago Journals*, 35(4), 919-942.
- Bam K., Thapa R., Newman M. S., Bhatt, L.P., & Bhatta S.K. (2013). Sexual behavior and condom use among seasonal dalit migrant laborers to India from Far West, Nepal: a qualitative study. *PLoS One*, 8(9), 1-10.
- Bose, A. (2000). Demography of himalayan villages: missing men and lonely women. *Econ. Political Wkly*, 35(27), 2361-2381.
- Cassels, S., Jenness, S.M., & Khanna, A. (2014). Conceptual framework and research methods for Migration and HIV Transmission Dynamics. *Nature Immunology*, 18, 2302-2313.
- Crawford, M., & Popp, D. (2003). Sexual double standards: A review and methodological critique of two decades of research. *The Journal of Sex Research*, 40(1), 13-26. <https://doi.org/10.1080/00224490309552163>.
- Deutsch, A.R., Hoffman, L., & Wilcox, B. L. (2013). Sexual self-concept: Testing a hypothetical model for men and women. *Journal of Sex Research*, 0(0), 1-14, DOI: 10.1080/00224499.2013.805315.
- Edwards, W. M., & Coleman, E. (2004). Defining sexual health: A descriptive overview. *Archives of Sexual Behavior*, 33(3), 189-195. doi:10.1023/B:ASEB.0000026619.95734.d5.
- Elliott, S., & Umberson, D. (2011). The performance of desire: Gender and sexual the performance of desire: gender and sexual negotiation in long-term marriages. *Journal of Migration and Family*, 70(2), 391-406. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2008.00489>
- Fernández-Sánchez, H., Salma, J., Márquez-Vargas, P. M., and Salami, B. (2020). Left-behind women in

یا رهاسازی طبیعی آن و حضور در روابط اجتماعی یا خودایزوله‌سازی از روابط اجتماعی‌اند. درکل کیفیت زندگی جنسی زن جامانده، فرازوفرودهایی دارد که نشان می‌دهد او چگونه توانسته است آن را در جامعه کوچک، مدیریت کند و خود را با این زمینه اجتماعی وفق دهد. او نگاه جامعه محلی را درباره زن تنها به خوبی می‌شناسد؛ بنابراین خود را درگیر اتهامات و شایعات بی‌پایه و اساس آن نمی‌کند. او زنی سرشار از عواطف و نیاز جنسی کنترل‌شده و باتدبیر است، گرچه همچنان نگرانی در رابطه با مسائل جنسی همسر مهاجر، او را آزار می‌دهد و گرفتار تنش می‌کند.

منابع

- اکبری بومرنگ، م.، پور، س. (۱۳۹۹). تحلیل داده‌های کیفی با رویکرد پدیدارشناسی (مبتنی بر روش کلاسی)، بیرجند: دانشگاه بیرجند، چاپ اول.
- بلنده، ع.، پورعابد، ز. و پلارک، ف. (۱۳۹۸). بررسی رابطه نشخوار فکری با دل‌زدگی زناشویی و شاخص عملکرد جنسی زنان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشت شهرستان دزفول در سال ۱۳۹۸، هشتمین کنفرانس بین‌المللی سلامت زنان، تهران، <https://civilica.com/doc/971088>
- بک، ت. چ. (۱۴۰۰). مقدمه‌ای بر پدیدارشناسی با تمرکز بر روش‌شناسی، ترجمه الهام ابراهیمی و سید محسن علوی پور، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- بودلایی، ح. (۱۳۹۸). روش تحقیقی پدیدارشناسی، تهران: انتشارات اندیشه احسان، چاپ اول.
- همتی، ر. و گنجی، م. (۱۳۹۵). مهاجرت انفرادی مردان از روستا و چالش‌های پیش روی زنان جامانده، توسعه محلی (روستایی-شهری)، ۱۸(۱)، ۱۳۹-۱۶۶.
- ساروخانی، ب. (۱۳۸۰). درآمدی بر دایره‌المعارف علوم اجتماعی، جلد اول، تهران: انتشاران کیهان.
- نطاق، م. و کیانی، م. (۱۳۹۸). ارتباط هوش هیجانی و تقید به نماز با تمایل جنسی در دانشجویان مجرد دانشگاه‌های شهر میانه، مجله پژوهش در دین و سلامت، ۵(۴)، ۶۱-۷۲.
- Aghajanian, A., Alihoseini, J., & Thompson, V.

- Lei, L., & Desai, S. (2021). Male out-migration and the health of left-behind wives in India: The roles of remittances, household responsibilities, and autonomy. *Social Science & Medicine*, 280, 113982. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2021.113982>
- Herry, E., & Noon, M. (2008). *A dictionary of human resource management*. London: Oxford University Press.
- Levine, S. B. (2003). The nature of sexual desire: A clinician's perspective. *Archives of Sexual Behavior*, 32(3), 279–285.
- Menjivar, C., & Agadjanian, V. (2007). Men's migration and women's lives: Views from rural Armenia and Guatemala. *Social Science Quarterly*, 88(5), 1243–1262.
- Neubauer, B. E., Withkop, T. C., & Varpo, L. (2019). How phenomenology can help us learn from the experiences of others. *National Library of Medicine*, 8(2), 90–97.
- Ochoa-Marin, S. C., Cristancho-Marulanda, S., & Gonzalez-Lopez, J.R. (2011). Migrants' female partners: social image and the search for sexual and reproductive health services. *Revista de Salud Publica*, 13 (2), 183–195.
- Hornby, A.S. (2005). *Oxford Advanced learner's Dictionary on Current English*. Oxford University press, sixth edition
- Penke, L., & Asendorpf, J. B. (2008). Beyond global sociosexual orientations: A more differentiated look at sociosexuality and its effects on courtship and romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(5), 1113–1135. doi: 10.1037/0022-3514.95.5.1113.
- Parrado, E. A., Flippen, C. A., & McQuiston, C. (2004). Use of commercial sex workers among Hispanic migrants in North Carolina: Implications for the spread of HIV. *Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, 36(4), 325 – 347.
- Poundel K.C., Jimba M., Okumura J., Joshi A.B., & Wakai, S. (2003). Migrants risky sexual behaviours in India and at home in far western Nepal. *Trop Med and Int Health*, 9(8), 933-939.
- Roy, A. K., Nangia, P., Jatrana, S., Toyato, M., & Yeoh, B. S. (2005). *Reproductive health status of wives left behind by male out-migrants*. in Migration and Health in Asia, Abingdon and New York: Routledge.p209
- Samuels, F., Jones, N., & Gupta, T. (2017). *Men and intimate partner violence: from research to action in bangladesh, nepaland pakistan*. London: Overseas Development Instituteonline (<https://cdn.odi.org/media/documents/11411.pdf>).
- Seidman, S. (2003). *The social construction of sexuality*. New York: Norton.
- Sevyan, A., & Agadjanian, V. (2015). Male labour migration, spousal communication, and sti treatment in Armenia. *Culture Health & Sexuality*, 17 (3), 296–311.
- Shaheen, A., Mehra, S., Nair, V., Singh, R.R., & Roy, the context of international migration: A scoping review. *Journal of Transcultural Nursing*, 00(0), 1–11, DOI: 10.1177/1043659620935962.
- Gartaula, H. N., Visser, L., & Niehof, A. (2012). Socio-cultural dispositions and wellbeing of the women left behind: A Case of MigrantHouseholds in Nepal. *Social Indicators Research*, 108(3), 401–420. doi: 10.1007/s11205-011-9883-9
- Hannaford, D. (2015). Technologies of the Spouse: Intimate surveillance in senegalese transnational marriages. *Global Networks*, 15 (1), 43–59.
- Hendrickson, Z. M., Lohani, S., Thapaliya Shrestha, B., & Underwood, C. R. (2018). Talking about reproduction with a migrating spouse: Women's experiences in Dhading, Nepal. *Health Care for Women International*, 39(11), 1234-1258. <https://doi.org/10.1080/07399332.2018.1505893>
- Hirsch, J. S., Higgins, J., Bentley M. E., & Nathanson, C. A. (2002). The social constructions of sexuality: Marital infidelity and sexually transmitted disease—HIV risk in a Mexican migrant community. *American Journal of Public Health*, 92(8), 1227 – 1237.
- Hirsch, S. J., Munoz-Laboy, M. C., Nyhus, CH. M., Yount, K. M., & Bauermeister, J.A. (2009). They miss more than anything their normal life back home: Masculinity and extramarital sex among Mexican migrants in Atlanta. *Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, 41(1), 23–32.
- Hoermann, B., Banejee, S., & Kollmair, M. (2010). *Labour migration for development in the western Hindu Kush-Himalayas: Understanding a livelihood strategy in the context of socioeconomic and environ mental change*. Kathmandu, International Centre for Integrated Mountain Development (ICIMOD).
- Hughes, G., Hoyo, C., & Puoane, T. (2006). Fear of sexually transmitted infections among women with male migrant partners – relationship to oscillatory migration pattern and risk-avoidance behavior. *South African Medical Journal*, 96(5), 434–438.
- International Labor Organization. (2019). *ILO Global Estimates on International Migrant Workers, Results and Methodology* Third edition, International Labor Organization, (<https://www.europeanmigrationlaw.eu/documents/ILO-MigrantWorkers-Estimates.pdf>)
- Jacka, T. (2012). Householding and the well-being of left-behind women in rural ningxia. *The China Journal*, 67, 1-22.
- Liu, H., Li, X., Stanta, B., Liu, H., Liang, G., Chen, X., Yang, H., Y., & Hong, Y. (2005). Risk factors for sexually transmitted disease among rural-to-urban migrants in China: Implications for HIV / sexually transmitted disease prevention. *AIDS Patient Care and STDs*, 19(1), 49–58.
- Edwards, W. M., & Coleman, E. (2004). Defining sexual health: a descriptive overview. *National Library of Medicine*, 33(3), 189-95. doi: 10.1023/B:ASEB.0000026619.95734.d5.

- UNAIDS (2001). AIDS epidec update, online (https://data.unaids.org/publications/irc-pub06/epiupdate01_en.pdf).
- Viadro, C. I., & Earp, J. A. (2000). The sexual behavior of married Mexican immigrant men in North Carolina. *Social Science and Medicine*, 50(5), 723 – 735.
- Vissers, D.C.J., Voeten, H., Urassa, M., Isingo, R., Ndege, M., & Kumogola Y. (2008). Separation of spouses due to travel and living apart raises HIV risk in Tanzanian couples. *Sex Transm Dis*, 35(8), 714–20.
- Zhussupov, B., Mcnutt, L., Gilbert, L., Terlikbayeva, A., & El-Bassel, N. (2015). Migrant workers in kazakhstan: Gender Differences in HIV knowledge and sexual risk behaviors. *Aids and Behavior*, 19(7), 1298-1304.
- S. (2017). Sexual behavior of left behind wife and potential migrant in India. *Academicia an International Multidisciplinary Research Journal*, 7 (12), 221-231.
- Singh, S.K., & Siddhanta, A. (2017). Cross border migration enhancing reproductive vulnerability of the left behind women and their coping mechanism through self help groups: A study of Bangladesh. *Journal of AIDS and HIV Research*, 9(3), 60-66. <http://www.academicjournals.org/JAHR>.
- Smith, D.W. (2018). Phenomenology. Stanford encyclopedia of philosophy. *Social Indicators Research*, 108 (3), 401-420.
- Staiti, A. (2012). The pedagogic impulse of Husserl's ways into transcendental phenomenology: an alternative reading of the Erste Philosophie lecture. *Grad Fac Philos J*, 33 (91), 39–56.

جدول پیوست

جدول ۱- توصیف مشارکت کنندگان براساس برخی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و اجتماعی مهم

Table 1- Description of the participants based on some important geometrical and social characteristics

| شغل مرد | تعداد فرزندان | حضور مرد در زمان | محل مهاجرت | تعداد ماه‌های غیبت | تعداد ماه‌های | تعداد سال‌های | سن ازدواج مرد | سن ازدواج زن | تحصیلات مرد | تحصیلات زن | سن مرد | سن زن | نام مصاحبه‌شونده |
|----------------------------|---------------|------------------|------------|--------------------|---------------|---------------|---------------|--------------|-------------|------------|--------|-------|------------------|
| شاگرد نانوا | ۲ | خیر | دبی | ۱۴-۱۲ | ۶-۳ | ۳۶ | ۲۲ | ۱۸ | ۵ | ۹ | ۵۶ | ۵۲ | خدیجه |
| شاگرد سوپرمارکت | ۱ | خیر | ابوظبی | ۱۳-۸ | ۵-۳ | ۱۵ | ۲۶ | ۲۴ | ۱۲ | ۱۶ | ۳۷ | ۳۵ | لیلا |
| شاگرد سوپرمارکت | ۲ | بله | کویت | ۹-۶ | ۶ | ۳۰ | ۲۸ | ۲۲ | ۸ | ۱۶ | ۵۰ | ۴۴ | سارا |
| صنایع دستی | ۳ | بله | دبی | ۶ | ۸ | ۲۱ | ۲۷ | ۲۱ | ۱۲ | ۱۲ | ۴۲ | ۳۶ | مریم |
| شریک مغازه | ۲ | بله | کویت | ۶ | ۶ | ۳۵ | ۲۵ | ۱۹ | ۸ | ۱۲ | ۵۵ | ۴۹ | حمیده |
| شاگرد بقالی | ۲ | خیر | کویت | ۲۰-۱۲ | ۳-۲ | ۱۶ | ۲۷ | ۱۷ | ۱۲ | ۱۶ | ۴۳ | ۳۳ | شهربانو |
| شاگرد میوه‌فروشی | ۲ | بله | ابوظبی | ۸ | ۴ | ۱۶ | ۳۱ | ۱۹ | ۱۲ | ۸ | ۴۱ | ۳۰ | پروین |
| انباردار شرکت لبنیاتی | ۱ | خیر | قطر | ۱۸-۱۲ | ۳ | ۱۰ | ۲۷ | ۱۷ | ۱۲ | ۱۲ | ۵۱ | ۴۱ | طاهره |
| شاگرد میوه‌فروشی | ۳ | بله | دبی | ۱۸-۹ | ۶-۴ | ۳۷ | ۲۵ | ۱۷ | ۵ | ۸ | ۶۱ | ۵۳ | فخری |
| شاگرد مواد غذایی و سوپری | ۳ | خیر | کویت | ۱۲ | ۶ | ۳۶ | ۲۶ | ۱۵ | ۸ | ۸ | ۵۹ | ۴۸ | شهلا |
| شراکت عطاری | ۱ | خیر | دبی | ۷ | ۲ | ۱۹ | ۲۶ | ۲۰ | ۸ | ۱۶ | ۳۴ | ۲۸ | فاطمه |
| شاگرد مغازه آرایشی بهداشتی | ۲ | خیر | دبی | ۲۰-۱۲ | ۴ | ۱۶ | ۴۰ | ۲۸ | ۶ | ۶ | ۴۹ | ۴۰ | سمیه |
| لیدر توریست | ۲ | خیر | دبی | ۹-۸ | ۶-۴ | ۳۷ | ۲۸ | ۲۸ | ۸ | ۱۶ | ۵۱ | ۵۱ | مرضیه |
| شاگرد میوه‌فروشی | ۲ | خیر | ابوظبی | ۱۲ | ۶-۴ | ۲۰ | ۲۶ | ۱۸ | ۵ | ۱۲ | ۴۳ | ۳۵ | زهرا |